

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.4.2025
COM(2025) 181 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Poročilo o politiki varstva konkurence za leto 2024

{SWD(2025) 102 final}

Kazalo

1. Uvod.....	2
2. Posodobitev in poenostavitev pravil o konkurenci, da bi prispevali h konkurenčnosti EU, zelenemu in digitalnemu prehodu ter krepitvi enotnega trga.....	3
2.1 Ocenjevanje in revizija protimonopolnih pravil in pravil o združitvah	3
2.2 Ocenjevanje in revizija pravil in smernic o državni pomoči	5
2.3 Politika državne pomoči kot ključ do odpornosti v času krize	7
Začasni okvir za krizne razmere in prehod, da se podpre prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo	7
Izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost	8
3. Učinkovito izvrševanje pravil o konkurenci je prispevalo k zelenemu in digitalnemu prehodu EU ter krepitvi enotnega trga	8
3.1 Ohranjanje pravičnosti in tekmovalnosti trgov ter krepitev enotnega trga	9
Izvrševanje protimonopolnih pravil	9
Nadzor nad združitvami	13
Nadzor nad državno pomočjo	17
3.2 Podpiranje zelenega prehoda	19
Izvrševanje protimonopolnih pravil	19
Nadzor nad združitvami	20
Nadzor nad državno pomočjo	20
3.3 Podpiranje gospodarstva za ljudi	24
Sektor finančnih storitev	24
Obdavčitev	26
4. Učinkovito izvrševanje akta o digitalnih trgih in uredbe o tujih subvencijah.....	26
4.1 Obravnavanje izzivov in dinamike digitalnih trgov z izvrševanjem akta o digitalnih trgih	26
4.2 Zaščita enotnega trga pred izkrivljajočimi tujimi subvencijami z izvrševanjem uredbe o tujih subvencijah	29
5. Vpliv politike varstva konkurence in izvrševanja.....	30
5.1 Koristi izvrševanja pravil o konkurenci za potrošnike in državljane	30
5.2 Varstvo konkurence v spreminjajočem se svetu	31
5.3 Vpliv politike državne pomoči na enotni trg	32
6. Komunikacija in zagovorništvo podpirata politiko varstva konkurence.....	38
7. Odnosi z drugimi institucijami EU	39
8. Politika varstva konkurence v evropskem in svetovnem okviru.....	39

8.1 Spodbujanje evropske kulture na področju konkurence prek Evropske mreže za konkurenco .	39
8.2 Pomoč državam članicam pri reformah z Instrumentom za tehnično podporo	40
8.3 Mednarodni odnosi	40

1. Uvod

Politika varstva konkurence ima že od samega začetka evropskega projekta ključno vlogo pri oblikovanju enotnega trga. Podjetjem vseh velikosti omogoča, da v EU konkurirajo in rastejo na podlagi učinkovitosti, hkrati pa spodbuja inovacije in rast ter prispeva k splošni konkurenčnosti in odpornosti gospodarstva EU.

S politiko varstva konkurence EU in učinkovitim izvrševanjem pravil o konkurenci se ohranjajo nizke cene, povečuje kakovost izdelkov in pospešujejo inovacije, kar na splošno krepi blaginjo potrošnikov in podjetij. Cilj politike varstva konkurence EU je ohraniti trge odprte in tekmovalne, zlasti tako, da se odpravijo in sankcionirajo prakse, ki izkrivljajo delovanje konkurence, ter odobri le državna pomoč, ki najmanj izkrivlja konkurenco.

Leta 2024 sta Enrico Letta¹ in Mario Draghi² objavila dve poročili. Poročilo Enrica Lette vsebuje priporočila za izboljšanje enotnega trga, poročilo Maria Draghija pa predloge za povečanje konkurenčnosti EU. V obeh poročilih je poudarjeno, da je enotni trg najmočnejše orodje EU za konkurenčno, čisto in digitalno prihodnost ter da je učinkovito izvrševanje pravil o konkurenci temeljni vir rasti produktivnosti in konkurenčnosti v EU. Učinkovita konkurenca je osrednji element dobro delujočih trgov.

Tako sta Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: Komisija) in njen Generalni direktorat za konkurenco leta 2024 še naprej razvijala politiko varstva konkurence EU, da bi dosegla cilje zelenega, digitalnega in odpornega evropskega gospodarstva, ter dejavno izvrševala pravila o konkurenci. Učinkovita konkurenca je osrednji element dobro delujočih trgov. Vendar politika varstva konkurence ne deluje v vakuumu. Sektorski predpisi in izvrševanje pravil o konkurenci delujejo skupaj in se medsebojno krepijo.

Poročilo o politiki varstva konkurence za leto 2024 Komisija naslavlja na Evropski parlament, Svet Evropske unije, Evropski ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij. V njem so opisani ključni dogodki na področju politike varstva konkurence EU in njenega izvrševanja v letu 2024. Celovitejši pregled razvoja politike, izvršilnih ukrepov in pomembne sodne prakse je vključen v delovni dokument služb Komisije, ki je priložen poročilu.

¹ Much more than a market – Speed, Security, Solidarity Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens (Mnogo več kot le trg – hitrost, varnost, solidarnost – krepitev enotnega trga za trajnostno prihodnost in blaginjo vseh državljanov EU), Enrico Letta, 10. april 2024.

² The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe (Prihodnost evropske konkurenčnosti – strategija za konkurenčnost Evrope), Mario Draghi, 9. september 2024.

2. Posodobitev in poenostavitev pravil o konkurenci, da bi prispevali h konkurenčnosti EU, zelenemu in digitalnemu prehodu ter krepitvi enotnega trga

V letu 2024 je bilo opravljenega veliko dela za zagotovitev, da vsi instrumenti za izvrševanje pravil o konkurenci (nadzor nad združitvami, protimonopolni nadzor in nadzor nad državno pomočjo) še naprej ustrezajo svojemu namenu, da se zaščiti poštena konkurenca, ter so usklajeni s cilji zelenega, digitalnega in odpornega gospodarstva EU.

2.1 Ocenjevanje in revizija protimonopolnih pravil in pravil o združitvah

Komisija je februarja 2024 sprejela revidirano **obvestilo o opredelitvi trga**, s katerim je posodobila način opredelitve trgov, da bi se upoštevale nove tržne razmere ter razvoj prakse odločanja in sodne prakse³. Pri ocenjevanju združitvev in v večini protimonopolnih zadev je treba za opredelitev trga ugotoviti meje področja, na katerem se izvaja konkurenca med podjetji. Obvestilo o opredelitvi trga povečuje preglednost in pravno varnost za podjetja, olajšuje skladnost ter prispeva k učinkovitejšemu izvrševanju pravil o konkurenci. Revidirano obvestilo o opredelitvi trga zagotavlja posodobljene in dostopnejše smernice. V njem so opisana splošna načela in poudarjen pomen necenovnih parametrov za opredelitev trga, kot so inovacije, kakovost, zanesljiva oskrba in trajnostnost. Poleg tega vključuje smernice o konceptih opredelitve trga v posebnih okoliščinah, na primer na digitalnih trgih, v inovacijsko intenzivnih panogah in na trgih, na katerih potekajo strukturne spremembe. Zajema tudi kvantitativne tehnike, ki se uporabljajo pri opredelitvi trgov in izračunu tržnih deležev.

Ocenjevanje **protimonopolnega postopkovnega okvira** je bilo končano leta 2024. Z Uredbo št. 1/2003⁴ in njenim izvedbenim aktom, tj. Uredbo št. 773/2004⁵, je vzpostavljen postopkovni okvir za zagotavljanje učinkovite in enotne uporabe členov 101 in 102 PDEU. Komisija je po obsežnem zbiranju dokazov, javnem posvetovanju in anketi septembra 2024 objavila delovni dokument služb Komisije⁶, v katerem so predstavljeni rezultati ocene. Službe Komisije so se med celotnim postopkom ocenjevanja povezovale z nacionalnimi organi držav članic, pristojnimi za konkurenco. Ugotovile so, da sta bili ocenjeni uredbi na splošno uspešni pri doseganju ciljev učinkovite in enotne uporabe členov 101 in 102 PDEU s spremembami izvršilnih pooblastil Komisije in s pooblastitvijo nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco, za izvrševanje pravil EU o konkurenci. V oceni so bila opredeljena tudi področja, na katerih je potreben nadaljnji razmislek, da bi izvrševanje pravil o konkurenci sledilo digitalizaciji ter da bi se zagotovilo skladno in hitro izvrševanje protimonopolnih pravil.

Izključevalne zlorabe prevladujočega položaja škodujejo podjetjem in potrošnikom. Vodijo do višjih cen, manj inovacij ter slabše kakovosti blaga in storitev. Komisija je leta 2024 nadaljevala pripravo novih **smernic o izključevalnih zlorabah prevladujočega položaja**. Namen tega je sistematizirati

³ Sporočilo Komisije Obvestilo Komisije o opredelitvi upoštevnega trga za namene konkurenčnega prava Unije (UL C, C/2024/1645, 22.2.2024, str. 1).

⁴ Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L 1, 4.1.2003, str. 1).

⁵ Uredba Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma 81 in 82 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (UL L 123, 27.4.2004, str. 18).

⁶ Delovni dokument služb Komisije Ocena uredb št. 1/2003 in št. 773/2004 (SWD(2024) 217 final), 5. september 2024.

sodno prakso o izključevalnem ravnanju v skladu s členom 102 PDEU, da se zagotovijo pravna varnost in predvidljivost ter operativne smernice za podjetja. Namen smernic je tudi spodbujati izvedljiv pristop, ki temelji na učinkih, v skladu z ekonomsko paradigmo in ob spodbujanju učinkovitega izvrševanja člena 102 PDEU. Komisija je osnutek smernic o izključevalnih zlorabah prevladujočega položaja za predložitev pripomb objavila avgusta 2024⁷. Evropska mreža za konkurenco (ECN) je nato osnutek smernic potrdila v skupni izjavi, izdani septembra 2024⁸.

Komisija je januarja 2024 začela ocenjevanje **uredbe o skupinskih izjemah za motorna vozila**. Namen te ocene je ugotoviti, v kolikšni meri zadevna uredba še vedno ustreza svojemu namenu. Komisija je aprila 2023 podaljšala veljavnost zadevne uredbe za pet let, tj. do 31. maja 2028⁹. To omejeno podaljšanje je Komisiji omogočilo več časa za oceno novih trendov, kot so tisti, ki so posledica vse večje uporabe digitalnih funkcij v novih vozilih. Komisija je posodobila tudi **dopolnilne smernice za sektor**¹⁰, in sicer za enako obdobje veljavnosti.

Zaključena je bila ocena pravil o sporazumih o prenosu tehnologije. Z **uredbo o skupinski izjemi za prenos tehnologije**¹¹ so nekatere kategorije sporazumov in ravnanj izvzete iz uporabe pravil EU o konkurenci. Sedanja uredba o skupinski izjemi za prenos tehnologije bo prenehala veljati 30. aprila 2026 in je bila ocenjena (vključno s priloženimi smernicami)¹², da bi se ugotovilo, kako so pravila delovala v praksi, in Komisiji pomagalo pri odločitvi, ali naj pusti, da uredba preneha veljati, naj jo podaljša ali naj pripravi revidirano uredbo in z njo povezane smernice. Rezultati ocenjevanja so bili objavljeni novembra 2024¹³. Ocena je pokazala, da so bile uredba o skupinski izjemi za prenos tehnologije in smernice o sporazumih o prenosu tehnologije v veliki meri uspešne pri zagotavljanju učinkovite, uspešne in enotne uporabe pravil EU o konkurenci za sporazume o prenosu tehnologije ter da so njihovi cilji še vedno ustrezni. Pokazala je tudi, da bi bilo mogoče zadevno uredbo in spremljajoče smernice izboljšati in poenostaviti, da bi se povečala pravna varnost in upošteval najnovejši razvoj trga. Komisija bo pregledala okvir za prenos tehnologije, da bi zagotovila, da imajo podjetja jasna, enostavna in posodobljena pravila za licenčne pogodbe za tehnologije, ki spodbujajo konkurenco, s čimer bo olajšala razširjanje tehnologije ter spodbujala začetne raziskave in razvoj ter inovacije.

⁷ Sporočilo Komisije Smernice o uporabi člena 102 Pogodbe o delovanju Evropske unije za izključevalna ravnanja, s katerimi prevladujoča podjetja zlorabljajo svoj položaj.

⁸ Skupna izjava Evropske mreže za konkurenco (ECN) o pobudi Evropske komisije za sprejetje smernic o izključevalnih ravnanjih, s katerimi prevladujoča podjetja zlorabljajo svoj položaj, z dne 2. septembra 2024.

⁹ Uredba Komisije (EU) št. 461/2010 z dne 27. maja 2010 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj v sektorju motornih vozil (UL L 129, 28.5.2010, str. 52), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2023/822 z dne 17. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 461/2010 glede njenega obdobja uporabe (UL L 102 I, 17.4.2023, str. 1).

¹⁰ Obvestilo Komisije Dopolnilne smernice o vertikalnih omejitvah v sporazumih o prodaji in popravilih motornih vozil ter distribuciji rezervnih delov za motorna vozila (UL C 138, 28.5.2010, str. 16), kakor je bilo spremenjeno s Sporočilom Komisije Spremembe obvestila Komisije – Dopolnilne smernice o vertikalnih omejitvah v sporazumih o prodaji in popravilih motornih vozil ter distribuciji rezervnih delov za motorna vozila, 2023/C 133 I/01 (UL C 133 I, 17.4.2023, str. 1).

¹¹ Uredba Komisije (EU) št. 316/2014 z dne 21. marca 2014 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine sporazumov o prenosu tehnologije (UL L 93, 28.3.2014, str. 17).

¹² Sporočilo Komisije Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o prenosu tehnologije (UL C 89, 28.3.2014, str. 3).

¹³ Delovni dokument služb Komisije Ocena Uredbe Komisije (EU) št. 316/2014 z dne 21. marca 2014 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine sporazumov o prenosu tehnologije (SWD(2024) 269 final), 22. november 2024.

Komisija je novembra 2024 objavila **naknadno ocenjevalno študijo**, ki jo je GD za konkurenco naročil o „uničujočih prevzemih“ v farmacevtskem sektorju¹⁴. Za namene študije so bili uničujoči prevzemi opredeljeni kot prevzemi inovativnih zdravil v pripravi, katerih cilj ali učinek je ukinitve enega od prekrivajočih se projektov na področju raziskav in razvoja. Obstaja veliko tveganje, da bi se zaradi takih uničujočih prevzemov zmanjšala konkurenca na področju inovacij, ki je vključena v transakcijo, in nazadnje na celotnem trgu. V študiji so bili poleg poslov v zvezi z združitvami in pripojitvami ocenjene še druge vrste transakcij, vključno z licenčnimi posli ter sporazumi o sodelovanju na področju raziskav in razvoja¹⁵. Glede na študijo je bilo med letoma 2014 in 2018 v povprečju 48 transakcij na leto povezanih s prevzemom ozko prekrivajočih se projektov na področju raziskav in razvoja na ravni kliničnih preskušanj. V precejšnjem številu teh transakcij je bil eden od projektov strank na področju raziskav in razvoja pozneje opuščen. Brez dostopa do notranjih dokumentov v študiji ni bilo mogoče opredeliti konkretnih primerov poslov, za katere je bilo potrjeno („dokazano“), da so uničujoči prevzemi, ugotovljeno pa je bilo, da je pri 18 transakcijah na leto „potreben nadaljnji pregled“, kar pomeni, da ni bilo jasno določljivih tehničnih ali varnostnih razlogov, ki bi pojasnili zadevno ukinitve. V študiji je bilo ocenjeno preteklo ukrepanje Komisije v zvezi z morebitnimi uničujočimi prevzemi in pravni okvir, ki je usmerjal njene ukrepe v zvezi s tem. Ugotovljeno je bilo, da je Komisija pravilno ocenila teorije škode v petih zadevah v zvezi z združitvami, ki so vključevale uničujoče prevzeme¹⁶. Poleg tega je študija vključevala predloge za izboljšanje zasnove pravnih sredstev. V študiji je bila analizirana tudi primernost orodij za združitve in protimonopolnih orodij, ki se uporabljajo za obravnavanje uničujočih prevzemov, za katere Komisija ni pristojna¹⁷.

2.2 Ocenjevanje in revizija pravil in smernic o državni pomoči

Komisija je maja 2024 spremenila **smernice o regionalni državni pomoči**¹⁸. Možnost, da države članice dodelijo pomoč na podlagi smernic o regionalni državni pomoči, je pomemben instrument za podporo naložbam v manj razvitih regijah Evrope ter za krepitev socialne in ekonomske kohezije. Sprememba smernic o regionalni pomoči¹⁹ je državam članicam omogočila, da spremenijo svoje karte regionalne pomoči in dodelijo višje zneske regionalne pomoči za naložbene projekte, zajete v **platformi za strateške tehnologije za Evropo (STEP)**²⁰, in sicer za največ 10 odstotnih točk v regijah, upravičenih do pomoči na podlagi člena 107(3), točka (a), PDEU (tako imenovanih območjih

¹⁴ Ker avtorji niso imeli dostopa do internih dokumentov, niso mogli potrditi („dokazati“) konkretnih primerov uničujočih prevzemov. Obseg ugotovitev v študiji je primerljiv s tem, kar ugotavljajo drugi raziskovalci, ki uporabljajo različne metode in nabore podatkov.

¹⁵ Buccirosi, P., Marrazzo, A., idr. (2024), Ex-post evaluation: EU competition enforcement and acquisitions of innovative competitors in the pharma sector leading to the discontinuation of overlapping drug research and development projects (Naknadna ocena: izvrševanje pravil EU o konkurenci in prevzemi inovativnih konkurentov v farmacevtskem sektorju, ki so privedli do ukinitve prekrivajočih se raziskovalnih in razvojnih projektov na področju zdravil), končno poročilo, ki ga je svetovalno podjetje Lear pripravilo za Evropsko komisijo, november 2024. Glej https://competition-policy.ec.europa.eu/publications/ex-post-economic-evaluations_en. Za podrobnejši opis izida glej priloženi delovni dokument služb Komisije, oddelek 7.4.

¹⁶ Teh pet primerov je bilo izbranih za namene študije in ne pomenijo skupnega števila primerov, ki vključujejo morebitne uničujoče prevzeme.

¹⁷ Kar zadeva uničujoče prevzeme, glej tudi povzetek sodbe Sodišča v zadevi Illumina/Grail v oddelku 3.1.

¹⁸ Sporočilo Komisije Smernice o regionalni državni pomoči (UL C 153, 29.4.2021, str. 1).

¹⁹ Sporočilo Komisije o dopolnitvi Smernic o regionalni državni pomoči v zvezi s platformo za strateške tehnologije za Evropo (STEP).

²⁰ Uredba (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241.

„a“), in 5 odstotnih točk v regijah, upravičenih do pomoči na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU (tako imenovanih območjih „c“). Cilj platforme STEP je podpreti razvoj in proizvodnjo kritičnih tehnologij, pomembnih za zeleni in digitalni prehod, pa tudi strateško suverenost EU.

Tvegano financiranje ima ključno vlogo pri financiranju gospodarstva, zlasti za zagonska podjetja, MSP in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo. Komisija je januarja 2024 državam članicam zagotovila **praktične smernice** o tem, **kako oceniti obstoj pomoči za ukrepe tveganega financiranja** pri presoji, ali javni ukrepi za olajšanje dostopa podjetij do financiranja pomenijo državno pomoč ali ne²¹.

1. januarja 2024 sta začeli veljati dve revidirani uredbi *de minimis*. Decembra 2024 je bila sprejeta tretja uredba *de minimis*.

Revidirana **splošna uredba *de minimis***²² se bo uporabljala do 31. decembra 2030. S to uredbo so iz nadzora nad državno pomočjo EU izvzeti majhni zneski pomoči, saj se šteje, da ne vplivajo na trgovino med državami članicami in ne izkrivljajo oziroma ne bi mogli izkrivljati konkurence. Zgornja meja izvzetja se je z 200 000 EUR zvišala na 300 000 EUR na posamezno podjetje v obdobju treh let. Države članice bodo morale pomoč *de minimis* evidentirati v centralnem registru, vzpostavljenem na nacionalni ravni ali ravni EU. Ta obveznost bo veljala od 1. januarja 2026.

Revidirana **uredba *de minimis* o storitvah splošnega gospodarskega pomena (SSGP)**²³ je prav tako začela veljati 1. januarja 2024. Zgornja meja izvzetja za pomoč *de minimis* za storitve splošnega gospodarskega pomena se je s 500 000 EUR zvišala na 750 000 EUR na posamezno podjetje v obdobju treh let. Tako kot v skladu s splošno uredbo *de minimis* bodo morale države članice tudi pomoč *de minimis* za storitve splošnega gospodarskega pomena evidentirati v centralnem registru, vzpostavljenem na nacionalni ravni ali ravni EU. Ta obveznost bo veljala od 1. januarja 2026.

Komisija je decembra 2024 sprejela **spremembo uredbe *de minimis* o kmetijstvu**²⁴. Države članice lahko na podlagi spremenjenih pravil v večini primerov zagotovijo podporo kmetom preprosto, hitro, neposredno in učinkovito. Glavne spremembe, uvedene z zadevno spremembo, so: (1) zvišanje najvišje zgornje meje *de minimis* na posamezno podjetje v treh letih s 25 000 EUR na 50 000 EUR, (2) zvišanje „nacionalne omejitve“ (najvišji kumulativni znesek pomoči *de minimis*, dovoljene na posamezno državo članico) z 1,5 % na 2 % vrednosti kmetijske proizvodnje zadevne države članice, (3) črtanje „sektorske omejitve“ (zgornja meja ukrepov na posamezno državo članico, ki so usmerjeni le v en proizvodni trg), (4) uvedba obveznega centralnega registra pomoči *de minimis* na nacionalni ali evropski ravni in (5) podaljšanje veljavnosti revidirane uredbe do 31. decembra 2032.

²¹ Practical guidance for Member States: The Market Economy Operator Test for Risk Finance Measures (Praktične smernice za države članice: načelo udeleženca v tržnem gospodarstvu za ukrepe tveganega financiranja), 26. januar 2024.

²² Uredba Komisije (EU) 2023/2831 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L, 2023/2831, 15.12.2023).

²³ Uredba Komisije (EU) 2023/2832 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena (UL L, 2023/2832, 15.12.2023).

²⁴ Uredba Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju (UL L 352, 24.12.2013, str. 9).

Z zvišanjem zgornje meje *de minimis* in centralnim registrom za pomoč *de minimis* v vseh treh uredbah so se bistveno poenostavila veljavna pravila. Zvišane zgornje meje državam članicam omogočajo, da hitreje in enostavneje zagotovijo več podpore, s centralnimi registri pa se zmanjšujejo obveznosti poročanja za deležnike.

Poleg tega je Komisija junija 2024 za posvetovanje objavila osnutek novih pravil za kopenski in multimodalni promet, in sicer **smernice za kopenski in multimodalni promet in uredbo o skupinskih izjemah za promet**. Namen uredbe o skupinskih izjemah za promet je, da se iz predhodne priglasitve izvzamejo nekatere vrste pomoči v sektorjih železniškega prevoza, prevoza po celinskih plovni poteh in multimodalnega prevoza. Zadevna uredba bo dopolnjevala smernice za kopenski in multimodalni promet, ki bodo nadomestile sedanje smernice za železniški promet²⁵, in določila pogoje za oceno združljivosti pomoči za trajnostni kopenski promet, za katero ne velja skupinska izjema, z enotnim trgov. Ta sklopa pravil bosta predstavljala celovit in posodobljen pravilnik o pomoči za trajnostni kopenski promet. Postopek pregleda teh dveh instrumentov je v teku.

2.3 Politika državne pomoči kot ključ do odpornosti v času krize

Pravila o državni pomoči zagotavljajo, da se s pomočjo odpravlja nedelovanje trga ter preprečujejo prekomerna nadomestila, izirvanje zasebnega financiranja in druge vrste izkrivljanja konkurence na enotnem trgu. V zadnjih letih je politika državne pomoči pomagala gospodarstvu EU, da se je spoprijelo z zaporednimi krizami in iz njih izšlo odpornejše.

Začasni okvir za krizne razmere in prehod, da se podpre prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo

Komisija je leta 2024 še naprej uporabljala **Začasni okvir za krizne razmere in prehod**²⁶ v podporo gospodarstvu EU po ruski vojni agresiji proti Ukrajini (v nadaljnjem besedilu: začasni okvir za krizne razmere in prehod) ter v nadaljnjo podporo sektorjem, ki so ključni za prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo.

Možnost, da se pospeši uvajanje shem za energijo iz obnovljivih virov, shranjevanje energije in razogljičenje industrijskih proizvodnih procesov (oddelka 2.5 in 2.6 začasnega okvira za krizne razmere in prehod) ter da se sprejmejo ukrepi za nadaljnje pospeševanje naložb, ki podpirajo prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo (oddelek 2.8), ostaja v veljavi do konca leta 2025. Oddelki, na podlagi katerih lahko države članice dodelijo omejene zneske pomoči (oddelek 2.1 začasnega okvira za krizne razmere in prehod) in pomoč kot nadomestila za visoke cene energije (oddelek 2.4 začasnega okvira za krizne razmere in prehod), so se uporabljali do 30. junija 2024. Komisija je 2. maja 2024 po posvetovanju z državami članicami spremenila začasni okvir za krizne razmere in prehod zaradi posebnega položaja podjetij, ki delujejo v primarni proizvodnji kmetijskih proizvodov ter v sektorjih ribištva in akvakulture. Sprejela je omejeno podaljšanje določb, ki državam članicam

²⁵ Sporočilo Komisije Smernice Skupnosti o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu (UL C 184, 22.7.2008, str. 13).

²⁶ Sporočilo Komisije Začasni okvir za krizne razmere in prehod za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C 101, 17.3.2023, str. 3).

omogočajo, da do 31. decembra 2024 še naprej dodeljujejo omejene zneske pomoči (oddelek 2.1 začasnega okvira za krizne razmere in prehod) za podjetja v navedenih sektorjih²⁷.

Komisija je leta 2024 v okviru začasnega okvira za krizne razmere in prehod ali na podlagi njegovih načel sprejela 127 sklepov (od tega 55 sklepov o spremembi), s katerimi je odobrila 77 nacionalnih ukrepov, ki jih je priglasilo 24 držav članic. Skupni proračun, ki so ga države članice Komisiji priglasile za take ukrepe državne pomoči, je znašal 68,03 milijarde EUR.

Izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost

Komisija je leta 2024 nadaljevala izvajanje nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost, sprejetih v okviru **mehanizma za okrevanje in odpornost**²⁸, ki je osrednji del pobude **NextGenerationEU**²⁹. Mehanizem za okrevanje in odpornost skupaj s kohezijsko politiko spodbuja kohezijo med državami članicami z blaženjem socialne in gospodarske škode zaradi pandemije COVID-19 ter podpiranjem zelenega in digitalnega prehoda. Večina ukrepov, ki se financirajo iz mehanizma za okrevanje in odpornost, ne pomeni državne pomoči. Večino ukrepov, ki se štejejo za državno pomoč, bi lahko države članice izvajale neposredno, bodisi na podlagi uredbe o skupinskih izjemah³⁰ bodisi na podlagi uredbe *de minimis*³¹. Vendar je treba nekatere ukrepe državne pomoči, ki se financirajo iz mehanizma za okrevanje in odpornost, priglasiti Komisiji za predhodno odobritev. Komisija je leta 2024 sprejela vsaj 40 sklepov o državni pomoči, s katerimi je odobrila ukrepe, financirane iz mehanizma za okrevanje in odpornost. Nekateri od teh sklepov so se nanašali na pomembne projekte skupnega evropskega interesa, saj so bila v nekaterih primerih za sofinanciranje takih projektov uporabljena sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost.

3. Učinkovito izvrševanje pravil o konkurenci je prispevalo k zelenemu in digitalnemu prehodu EU ter krepitvi enotnega trga

Izvrševanje pravil o konkurenci prispeva k odpravi ovir za vstop in širitev na enotnem trgu. V tržnem gospodarstvu ni konkurenčnosti brez učinkovite konkurence. Pravila o konkurenci s tem, ko izboljšujejo delovanje trga in ohranjajo tržno disciplino, vodijo k večji inovativnosti, naložbam in bolj raznolikim dobavnim verigam. To prispeva k digitalni in zeleni preobrazbi ter gospodarski odpornosti gospodarstva EU in podpira industrijsko politiko EU.

²⁷ Sporočilo Komisije Druga sprememba Začasnega okvira za krizne razmere in prehod za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C, C/2024/3113, 2.5.2024).

²⁸ Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_22_3131 in https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=sl.

²⁹ https://next-generation-eu.europa.eu/index_sl.

³⁰ Zlasti Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1), kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2021/1237 (UL L 270, 29.7.2021, str. 1).

³¹ Zlasti Uredbe Komisije (EU) 2023/2831 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L, 2023/2831, 15.12.2023, str. 1).

3.1 Ohranjanje pravičnosti in tekmovalnosti trgov ter krepitev enotnega trga

Izvrševanje protimonopolnih pravil

Kar zadeva protimonopolna pravila, je Komisija leta 2024 še naprej obravnavala več primerov na digitalnih trgih proti velikim digitalnim podjetjem in tako zagotovila, da ta podjetja ne zlorablajo svoje tržne moči. Digitalni trgi imajo posebne značilnosti in predstavljajo konkretne izzive zaradi prevladujočih poslovnih modelov in običajne tržne dinamike. Podjetja lahko na primer pridobijo podatke ali tehnologijo, da bi povečala ovire za vstop na trg, ali uporabijo podatke konkurentov v svojo korist (npr. platforme z dvojno funkcijo, in sicer posredniške platforme, ki so tudi konkurenti).

Komisija je marca 2024 družbi *Apple* naložila globo v višini več kot 1,8 milijarde EUR zaradi zlorabe prevladujočega položaja na trgu distribucije aplikacij za pretakanje glasbe, ki jih uporabljajo uporabniki naprav iPhone in iPad (v nadaljnjem besedilu skupaj: uporabniki sistema iOS), prek trgovine App Store³². Natančneje, ugotovila je, da je družba *Apple* za razvijalce aplikacij uporabljala omejitve, ki tem razvijalcem preprečujejo, da bi uporabnike sistema iOS obveščali o alternativnih in cenejših naročniških storitvah za glasbo, ki so na voljo zunaj aplikacije (določbe o prepovedi usmerjanja).

Komisija je novembra 2024 naložila globo družbi *Meta* v višini 797,72 milijona EUR zaradi zlorabe prevladujočega položaja³³. Glavni produkt družbe *Meta* je njeno lastno družbeno omrežje Facebook. Poleg tega družbeno omrežje Facebook ponuja storitev „Facebook Marketplace“, tj. spletno storitev malih oglasov, kjer lahko uporabniki kupujejo in prodajajo blago. Komisija je ugotovila, da je družba *Meta* kršila protimonopolna pravila EU, ker je platformo Facebook Marketplace povezala s svojim lastnim družbenim omrežjem Facebook. Ker imajo vsi uporabniki družbenega omrežja Facebook dostop do platforme Facebook Marketplace in so ji izpostavljeni, če to želijo ali ne, ima platforma Facebook Marketplace znatne prednosti, ki jih konkurenti ne morejo zagotoviti. Poleg tega družbeno omrežje Facebook drugim oglaševalcem na platformah družbe *Meta* enostransko nalaga nepošteno pogoje trgovanja, zlasti na omrežjih Facebook in Instagram. Tako lahko družba *Meta* uporablja podatke, povezane z oglasi, ki jih ustvarijo drugi oglaševalci, izključno v korist platforme Facebook Marketplace.

Komisija je junija 2024 družbo *Microsoft* obvestila o svojem predhodnem stališču, da je družba kršila člen 102 PDEU, ker je svoj izdelek za komunikacijo in sodelovanje Teams povezala s priljubljenimi aplikacijami za produktivnost, vključenimi v paketa Office 365 in Microsoft 365 za podjetja³⁴.

Komisija je poleg preiskav tržnega ravnanja velikih digitalnih podjetij izvedla tudi ukrepe proti protikonkurenčnim praksam v številnih drugih sektorjih, na primer v sektorjih mobilnih telefonov in oblačil.

³² Zadeva AT.40437, *Apple* – Prakse App Store (pretočno predvajanje glasbe).

³³ Zadeva AT.40684 – Facebook Marketplace.

³⁴ Zadevi AT.40721, *Microsoft Teams*, in AT.40873, *Microsoft Teams II*.

Komisija je novembra 2024 začela formalno preiskavo o tem, ali je družba *Corning* – glavni proizvajalec stekla, odpornega na lomljenje, za ročne elektronske naprave – morda zlorabila svoj prevladujoči položaj na svetovnem trgu takih naprav³⁵. Preiskuje, ali je družba *Corning* sklenila protikonkurenčne sporazume o izključni dobavi s proizvajalci mobilnih telefonov in podjetji, ki v ta namen predelujejo neobdelano steklo. Komisija je izrazila zaskrbljenost, da so bili s sporazumi, ki jih je družba *Corning* sklenila s proizvajalci mobilnih telefonov in predelovalci neobdelanega stekla, konkurenti morda izključeni iz velikih segmentov trga, zaradi česar se je zmanjšala izbira za stranke ter so se zvišale cene in ovirale inovacije v škodo potrošnikov.

Komisija je novembra 2024 modni hiši *Pierre Cardin* in njenemu največjemu pridobitelju licence, tj. družbi *Ahlers*, naložila globo v višini 5,7 milijona EUR zaradi kršitve konkurenčnega prava EU³⁶. Ugotovila je, da sta družbi *Pierre Cardin* in *Ahlers* kršili člen 101 PDEU, ker sta omejili pasivno prodajo licenčnih izdelkov *Pierre Cardin* v EU in omejili stranke, ki jim je bilo mogoče prodati te izdelke. S tem, ko sta zadevni družbi s svojim ravnanjem potrošnikom preprečili, da bi iskali ugodnejšo ponudbo in imeli večjo izbiro, sta nezakonito razdrobili enotni trg.

Komisija je leta 2024 nadaljevala preiskavo živilskega sektorja, ki je ključnega pomena za državljane EU. Naraščajoče cene živil, kar še pospešuje inflacija, pomembno prispevajo k vse višjim življenjskim stroškom v EU.

Komisija je maja 2024 družbi *Mondelez* naložila globo v višini 337,5 milijona EUR zaradi oviranja čezmejne trgovine s čokolado, piškoti in kavnimi izdelki³⁷. Družba *Mondelez* je sklenila 22 sporazumov v nasprotju s členom 101 PDEU in zlorabila svoj prevladujoči položaj v nasprotju s členom 102 PDEU.

Komisija je januarja 2024 sprejela ugotovitve o možnih kršitvah, ki so se nanašale na domnevni norveški kartel v zvezi z lososom³⁸. Norveška predstavlja več kot polovico svetovne proizvodnje gojenega atlantskega lososa, njene glavne stranke pa so podjetja iz EU. Komisija sumi, da so *norveški proizvajalci lososa* morda kršili protimonopolna pravila EU, ker so se dogovarjali o izkrivljanju konkurence na trgu EU za promptno prodajo norveškega gojenega atlantskega lososa.

Poleg tega si je Komisija še naprej prizadevala, da bi farmacevtski izdelki ostali cenovno dostopni za vse. Z izvrševanjem pravil o konkurenci je ohranjala in širila izbiro zdravljenja ter spodbujala inovacije, ki vodijo k razvoju novih in boljših zdravil, to pa je koristilo nacionalnim zdravstvenim sistemom, lekarnam, pacientom in nazadnje potrošnikom na splošno.

V ta namen je Komisija julija 2024 kot pravno zavezujoče sprejela zaveze, ki jih je predlagala družba *Vifor*, da bi obravnavala domnevno omalovaževanje zdravljenja z intravenskim zdravilom z železom,

³⁵ Zadeva AT.40728 – *Corning*.

³⁶ Zadeva AT.40642 – *Pierre Cardin/Ahlers*.

³⁷ Zadeva AT.40632, Omejevanje trgovine s strani podjetja *Mondelēz*.

³⁸ Zadeva AT.40606 – Gojen atlantski losos.

ki ji najtesneje konkurira, tj. zdravila Monofer družbe *Pharmacosmos*³⁹. Družba Vifor se je zavezala, da bo izvedla obsežno in večkanalno komunikacijsko kampanjo, da bi popravila in odpravila učinke morebitnih zavajajočih sporočil, ki jih je pred tem razširjala v zvezi z varnostjo zdravila Monofer. Obljubila je tudi, da deset let ne bo sodelovala v zunanjih promocijskih in medicinskih komunikacijah, ki bi omalovaževale varnost zdravila Monofer.

Komisija je oktobra 2024 svetovni farmacevtski družbi *Teva* naložila globo v višini 462,6 milijona EUR zaradi zlorabe prevladujočega položaja z zavlačevanjem konkurence zdravilu Copaxone (glatiramer acetat), tj. tržno uspešnemu zdravilu zadevne družbe za zdravljenje multiple skleroze⁴⁰. Družba *Teva* je imela osnovni patent za glatiramer acetat do leta 2015. Komisija je ugotovila, da je družba *Teva* umetno podaljšala patentno varstvo za glatiramer acetat z vzpostavitvijo mreže sekundarnih patentov v zvezi s proizvodnim postopkom in režimom odmerjanja, ki jih je nato uveljavljala proti konkurentom, kar je povzročilo dolgotrajne pravne bitke in oviralo vstop konkurenčnih zdravil. Poleg tega je družba *Teva* sistematično širila zavajajoče informacije o varnosti, učinkovitosti in terapevtski enakovrednosti konkurenčnega zdravila z zdravilom Copaxone, da bi ovirala vstop konkurenčnega zdravila na trg in njegovo uporabo. Zlorabila je svoj prevladujoči položaj na trgih glatiramer acetata v Belgiji, na Češkem, v Nemčiji, Italiji, na Nizozemskem, Poljskem in v Španiji. Resne posledice protikonkurenčnega ravnanja družbe *Teva* potrjuje dejstvo, da so se cene glatiramer acetata po vstopu konkurenčnega izdelka na trg znižale za do 80 %.

Vir: Evropska komisija.

³⁹ Zadeva AT.40577, VIFOR – intravenski železovi pripravki.

⁴⁰ Zadeva AT.40588, Teva – Copaxone.

Komisija je z Uredbo št. 1/2003 pooblaščen za izvajanje nenapovedanih inšpekcijskih pregledov v prostorih podjetij, za katera se sumi, da kršijo pravila EU o konkurenci. Leta 2024 je opravila nenapovedane inšpekcijske preglede v več sektorjih, na primer v sektorju pnevmatik (dvakrat)⁴¹, sektorju gradnje podatkovnih centrov⁴² in sektorju finančnih storitev⁴³. Junija 2024 je družbama *International Flavors & Fragrances Inc.* in *International Flavors & Fragrances IFF France SAS* naložila globo v višini 15,9 milijona EUR, ker sta ovirali preiskavo Komisije in med inšpekcijskim pregledom izbrisali podatke na mobilnem telefonu⁴⁴.

Sodišče Evropske unije in Splošno sodišče sta leta 2024 izrekli več pomembnih sodb v zvezi z dejavnostmi Komisije na področju izvrševanja protimonopolnih pravil, s katerimi sta potrdili nekatere najpomembnejše odločitve, ki jih je Komisija sprejela v zadnjih letih:

Splošno sodišče je v velikem delu potrdilo globo, ki jo je Komisija naložila družbi Qualcomm

Komisija je leta 2019 sprejela sklep, s katerim je ugotovila, da je družba *Qualcomm*, ki je dejavna na področju proizvodnje naborov čipov, zlorabila svoj prevladujoči položaj, ker je dvema glavnima strankama, tj. družbama *Huawei* in *ZTE*, dobavljala čipe, skladne z univerzalnim mobilnim telekomunikacijskim sistemom (UMTS), po cenah, nižjih od svojih stroškov, da bi s trga izključila svojega konkurenta, tj. družbo *Icera*. Komisija je upoštevni trg opredelila kot tanke in integrirane nabore čipov za osnovni pas, ki so skladni s standardom UMTS. Ugotovila je, da je imela družba *Qualcomm* vsaj od 1. januarja 2009 do 31. decembra 2011 prevladujoč položaj na svetovnem trgu, in ji naložila globo v višini 242 042 000 EUR. Družba *Qualcomm* je v pritožbi Splošnemu sodišču predlagala, naj sklep Komisije v celoti razglasi za ničen ali bistveno zniža znesek globe. Splošno sodišče je v sodbi z dne 18. septembra 2024 zavrnilo ugovor družbe *Qualcomm*, razen tožbenega razloga v zvezi z izračunom globe. Ugotovilo je, da se je Komisija neupravičeno oddaljila od metodologije, določene v njenih smernicah za določanje glob iz leta 2006. Zato je globo, naloženo družbi *Qualcomm*, znižalo na 238 732 659 EUR⁴⁵.

Sodišče Evropske unije je potrdilo sklep Komisije v zadevi Google Shopping

Komisija je v sklepu iz leta 2017 ugotovila, da je družba *Google* na svojih straneh s splošnimi zadetki dajala prednost zadetkom svoje storitve primerjave izdelkov pred zadetki konkurenčnih storitev primerjave izdelkov. Družba *Google* je svoje rezultate prikazovala na prvem mestu v „okvirčkih“ s spremljajočimi slikovnimi in besedilnimi informacijami. Nasprotno pa so bili zadetki iskanja konkurenčnih storitev primerjave izdelkov prikazani kot navadni splošni zadetki, to je kot modre povezave. Družba *Google* je tako ravnala v 13 državah Evropskega gospodarskega prostora. Komisija je ugotovila, da je družba *Google* zlorabila svoj prevladujoči položaj z izključevalnim ravnanjem na trgih splošnega spletnega iskanja in specializiranega iskanja izdelkov ter ji naložila globo v višini 2 424 495 000 EUR. Družba *Google* in njena matična družba *Alphabet* sta zoper sklep Komisije vložili pritožbo pri Splošnem sodišču. Splošno sodišče je s sodbo iz novembra 2021 v veliki meri zavrnilo pritožbo in potrdilo globo. Po pritožbi družb *Google* in *Alphabet* zoper to sodbo je Sodišče potrdilo tudi sklep Komisije⁴⁶. Sodišče je navedlo, da se načeloma to, da podjetje s prevladujočim položajem svoje

⁴¹ Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_561 in https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_24_3365.

⁴² Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_5926.

⁴³ Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_4832.

⁴⁴ Zadeva AT.40882, IFF – izbris podatkov.

⁴⁵ Sodba Splošnega sodišča z dne 18. septembra 2024, *Qualcomm/Komisija*, T-671/19, ECLI:EU:T:2024:626.

⁴⁶ Sodba Sodišča Evropske unije z dne 10. septembra 2024, *Google in Alphabet/Komisija (Google Shopping)*, C-48/22 P, ECLI:EU:C:2024:726.

izdelke ali storitve obravnava ugodneje kot izdelke ali storitve svojih konkurentov, samo po sebi ne more šteti za zlorabo. Vendar je ugotovilo, da je bilo ravnanje družbe Google glede na značilnosti trga in posebne okoliščine zadeve diskriminatorno in ni pomenilo konkurence na podlagi učinkovitosti. Sodišče je potrdilo globo, ki jo je naložila Komisija.

Splošno sodišče je sklep Komisije v zadevi Google AdSense razglasilo za ničen

Splošno sodišče je 18. septembra 2024 razglasilo ničnost sklepa Komisije v zadevi Google AdSense⁴⁷. Komisija je v sklepu ugotovila, da je družba Google zlorabila prevladujoči položaj z uporabo klavzule o izključnosti, klavzule o prikazovanju in klavzule o predhodnem dovoljenju v pogodbi o storitvah, ki jo je ta družba uporabljala za svojo oglaševalsko platformo AdSense, da bi omejila ali prepovedala prikazovanje oglasov konkurenčnih storitev. Družba Google je nato zadevne klavzule umaknila ali spremenila. Splošno sodišče je sicer potrdilo večino ugotovitev Komisije, vendar je sklep Komisije, da družbi Google naloži globo v višini skoraj 1,5 milijarde EUR, razglasilo za ničen, ker Komisija pri presoji obsega in trajanja vseh treh klavzul ni upoštevala vseh pomembnih okoliščin. Zato je ugotovilo, da Komisija ni dokazala, da je vsaka klavzula pomenila samostojno zlorabo prevladujočega položaja ter da skupaj pomenijo enotno in trajajočo kršitev člena 102 PDEU.

Nadzor nad združitvami

Komisija je leta 2024 še naprej izvrševala pravila o nadzoru nad združitvami, da bi podjetja in potrošnike zaščitila pred zvišanjem cen, pa tudi pred poslabšanjem drugih pomembnih parametrov konkurence, kot so kakovost, izbira in inovacije, na številnih pomembnih področjih gospodarstva EU. Z nadzorom nad združitvami se preprečuje ustvarjanje prevelike tržne moči, omejevanje dostopa in izločanje novih udeležencev na trgu, s čimer se podpirajo prednostne naloge Komisije.

V letu 2024 so dejavnosti Komisije na področju nadzora nad združitvami ostale na visoki ravni. Komisija je sprejela 398 sklepov o združitvah v različnih sektorjih, medtem ko jih je leta 2023 sprejela 333. Velika večina koncentracij (351) je bila odobrena po poenostavljenem postopku. Komisija je posredovala⁴⁸ pri 10 predlaganih prevzemih, od katerih jih je bilo osem odobrenih pod določenimi pogoji. Leta 2024 ni bilo prepovedi, vendar so dve priglašeni združitvi stranke opustile in ju umaknile v drugi fazi⁴⁹. Primeri, v katerih je bil sprejet pozitiven sklep pod pogojem upoštevanja zavez, so povzeti v nadaljevanju, pri čemer so najprej povzeti trije primeri, ki so bili zaključeni po poglobljenih preiskavah.

Komisija je februarja 2024 pod določenimi pogoji odobrila predlagani prevzem družbe *Asiana Airlines* s strani družbe *Korean Air*⁵⁰. Imela je pomisleke, da bi transakcija škodovala konkurenci na trgih storitev zračnega tovornega prevoza med EU in Južno Korejo ter storitev zračnega prevoza potnikov na štirih rutah med Seulom in nekaterimi namembnimi kraji v EU. Da bi družba *Korean Air* odpravila pomisleke Komisije glede konkurence, je ponudila, da bo odprodala dejavnost tovornega

⁴⁷ Sodba Splošnega sodišča z dne 18. septembra 2024, Google in Alphabet/Komisija (Google AdSense for Search), T-334/19, ECLI:EU:T:2024:634.

⁴⁸ Posredovanje v primerih združitve vključuje sklepe o prepovedi, združitve, odobrene ob upoštevanju ukrepov, in umike v drugi fazi.

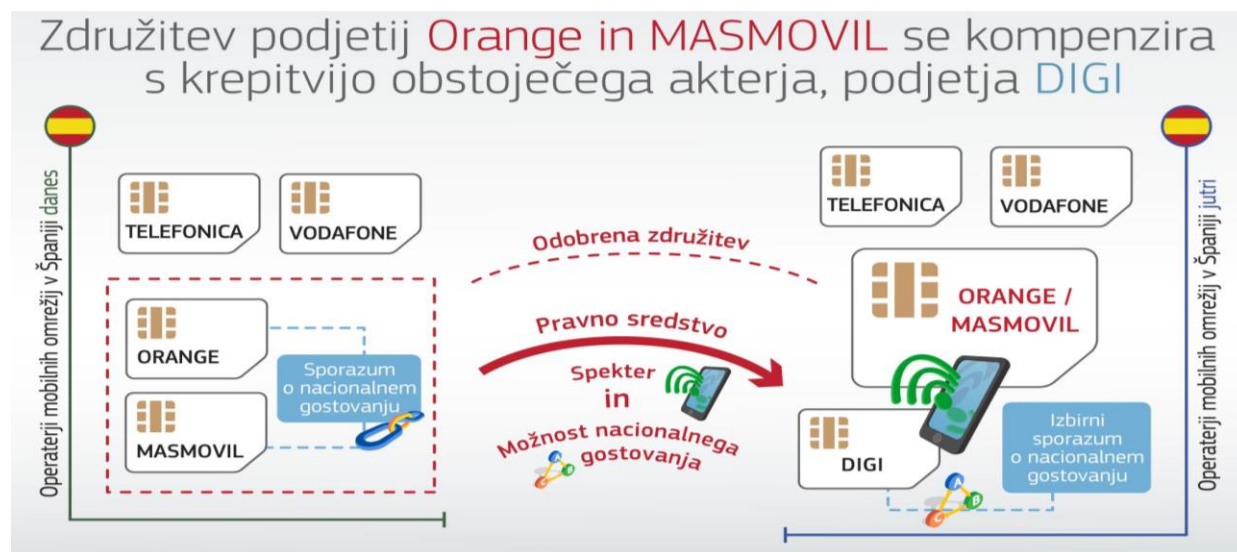
⁴⁹ Zadeva M.10920 – Amazon/iRobot in zadeva M.11109 – IAG/AIR EUROPA.

⁵⁰ Zadeva M.10149 – Korean Airlines/Asiana Airlines.

prevoza na svetovni ravni družbe Asiana in konkurenčnemu letalskemu prevozniku T'Way dala na voljo potrebna sredstva, da bo lahko začel opravljati lete na štirih prekrivajočih se rutah.

Komisija je julija 2024 pod določenimi pogoji odobrila predlagano pridobitev skupnega nadzora nad družbo ITA s strani družbe Lufthansa ter italijanskega ministrstva za gospodarstvo in finance⁵¹. Da bi družba Lufthansa in zadevno italijansko ministrstvo odpravila pomisleke Komisije glede konkurence, sta predlagala, (i) da se enemu ali dvema konkurenčnima letalskima prevoznikoma dajo na voljo potrebna sredstva, da bi lahko začela opravljati neprekinjene lete med Rimom ali Milanom in nekaterimi letališči v srednji Evropi, ter da se zagotovi, da bo imel eden od teh letalskih prevoznikov dostop do domačega omrežja družbe ITA, v katerem bo lahko zagotavljal posredne povezave med nekaterimi letališči v srednji Evropi in nekaterimi italijanskimi mesti, razen Rima in Milana, (ii) da se sklenejo sporazumi s konkurenti za izboljšanje njihove konkurenčnosti na zadevnih rutah na dolge razdalje, na primer z dogovori o interliningu ali zamenjavami slotov, ter (iii) da se vzletni in pristajalni sloti na letališču Linate (Milano) prenesejo na uporabnika korektivnih ukrepov za rute na kratke razdalje, ki Italijo povezujejo z državami v srednji Evropi.

Komisija je februarja 2024 pod določenimi pogoji družbama Orange in MásMóvil odobrila predlagano ustanovitev skupnega podjetja v Španiji⁵². Družbi sta ponudili, da konkurenčni družbi Digi prodata mobilni spekter družbe MásMóvil v treh frekvenčnih pasovih (dveh srednjefrekvenčnih pasovih in enem visokofrekvenčnem pasu). To bo družbi Digi pomagalo pri gradnji lastnega omrežja in zagotovilo močan konkurenčni pritisk na skupno podjetje. Poleg tega bosta družbi sklenili neobvezen sporazum o nacionalnem gostovanju. Družba Digi se lahko nato odloči, ali želi uporabljati neobvezen sporazum o gostovanju ali ne.

Vir: Evropska komisija.

⁵¹ Zadeva M.11071 – Deutsche Lufthansa/MEF/ITA.

⁵² Zadeva M.10896 – Orange/MásMóvil/JV.

Pet primerov je bilo zaključenih po začetni preiskavi, v kateri je Komisija pozitiven sklep pogojevala z zavezami priglasiteljev. Komisija je februarja 2024 pogojno odobrila predlagani prevzem družbe *Bolloré Logistics* s strani družbe *CMA CGM*⁵³. Obe družbi imata pomembno vlogo v globalnem logističnem in prometnem sektorju. Stranki sta ponudili odprodajo vseh dejavnosti družbe *Bolloré Logistics* na Guadeloupu, Martiniku, Saint Martinu in v Francoski Gvajani ter več sredstev v celinski Franciji, povezanih z odprodanimi dejavnostmi. Namen teh ukrepov je bil odpraviti pomisleke glede konkurence, povezane predvsem z logističnim trgov na francoskih čezmorskih ozemljih in v celinski Franciji.

Komisija je junija 2024 po prvi fazi preiskave pod določenimi pogoji odobrila predlagan prevzem evropskega segmenta izdelkov brez recepta družbe *Viatris* s strani družbe *Cooper*⁵⁴. Da bi stranki odpravili pomisleke Komisije glede konkurence, sta se zavezali, da bosta odprodali pravice, lastništvo in deleže v zvezi z odvajalom za dojenčke *Bebegel* ter pravice, lastništvo in deleže v zvezi z izdelkom za odstranjevanje ušesnega masla *Otowaxol*. Komisija je sklenila, da se z odprodajo v celoti odpravljajo pomisleki glede konkurence, saj ustvarja priložnosti za nove konkurente, da vstopijo na trg in se na trgih teh izdelkov razširijo kot uspešni konkurenti.

Komisija je avgusta 2024 pogojno odobrila prevzem družbe *Viterra* s strani družbe *Bunge*⁵⁵. Družbi sta svetovni agroživilski podjetji, dejavni v celotni kmetijski vrednostni verigi, od pridelave kmetijskih rastlin do dobave živil, krme in goriv nižje v verigi. Preiskava Komisije je pokazala, da imata družbi *Bunge* in *Viterra* znatno tržno moč nad kmeti, ki so višje v verigi, ter strankami v celotnih vrednostnih verigah semen oljne ogrščice in sončničnih semen v srednji Evropi. Odobritev Komisije je pogojena z odprodajo sredstev in osebja družbe *Viterra* za pridobivanje, predelavo in rafiniranje na Madžarskem in Poljskem.

Komisija je oktobra 2024 pogojno odobrila prevzem družbe *Courir* s strani družbe *JD Sports*⁵⁶. Obe družbi sta trgovca s športnimi izdelki različnih blagovnih znamk, natančneje trgovca na drobno s športno obutvijo in oblačili za prosti čas v več državah EGP. Komisija je ugotovila, da bi bili posledica združitve veliki skupni tržni deleži na več lokalnih trgih v Franciji in na Portugalskem, kar bi privedlo do manjše konkurence, višjih cen in manjše izbire za potrošnike na teh lokalnih trgih. Odobritev Komisije je bila pogojena z odprodajo vseh trgovin družbe *Courir* na Portugalskem in več trgovin na nekaterih lokalnih trgih v Franciji družbi *Snipes*, ki je neposredna konkurentka zadevnih strank.

Komisija je oktobra 2024 pod določenimi pogoji odobrila prevzem družbe *EQOS* s strani družbe *Eiffage*⁵⁷. Družbi *EQOS* in *Eiffage* s sedežem v Nemčiji oziroma Franciji sta dejavni na področju namestitve in vzdrževanja vozniških vodov za železniške proge na dolge razdalje, tudi v Belgiji. Komisija je ugotovila, da bi se zaradi združitve zvišale cene ter zmanjšala kakovost in število

⁵³ Zadeva M.11143 – *Bolloré Logistics/CMA CGM*.

⁵⁴ Zadeva M.11383 – *Viatris/Cooper*.

⁵⁵ Zadeva M.11204 – *Bunge/Viterra*.

⁵⁶ Zadeva M.11159 – *JD Sports/Groupe Courir*.

⁵⁷ Zadeva M.11577 – *Eiffage/Eqos*.

inovacij v škodo upravljanja železniške infrastrukture v Belgiji in nazadnje potrošnikov. Odločitev je pogojena z odprodajo družbe EQOS Belgium. To bo neodvisnemu akterju omogočilo, da bo na trgu deloval kot nova konkurenčna omejitev. Komisija je decembra 2024 kot kupca družbe EQOS Belgium odobrila Stadsbader, belgijsko podjetje, dejavno v sektorju železniške infrastrukture.

Splošno sodišče je potrdilo sklep Komisije o odobritvi prevzema telekomunikacijskih dejavnosti družbe Liberty Global v Nemčiji, Češki republiki, na Madžarskem in v Romuniji s strani družbe Vodafone

Komisija je julija 2019 pod pogojem upoštevanja zavez odobrila prevzem družbe *Liberty Global* s strani družbe *Vodafone*. V Nemčiji je transakcija zajemala pridobitev izključnega nadzora nad družbo *Unitymedia*, ki zagotavlja televizijske in širokopasovne internetne storitve. Zoper sklep Komisije so se pritožile tri nemške družbe – *Deutsche Telekom*, *Tele Columbus* in *NetCologne*. Splošno sodišče je pritožbo zavrnilo. Komisija je v sklepu ugotovila, da družbe, ki so se združevale, pred transakcijo niso bile dejanske ali potencialne konkurentke na maloprodajnih trgih storitev prenosa televizijskega signala v Nemčiji. Splošno sodišče je to ugotovitev potrdilo, zato je lahko Komisija upravičeno ugotovila, da koncentracija ni bistveno ovirala učinkovite konkurence.

Sodišče je razglasilo ničnost sklepov Komisije o pristojnosti v zadevi Illumina/GRAIL

Sodišče je s sodbo z dne 3. septembra 2024⁵⁸ razveljavilo sodbo Splošnega sodišča, s čimer je sklepe Komisije⁵⁹ o pregledu prevzema družbe *GRAIL* s strani družbe *Illumina* na podlagi člena 22(3) uredbe EU o združitvah⁶⁰ razglasilo za nične. Komisija je nato ob upoštevanju načela dobrega upravljanja umaknila vse sklepe, sprejete ob predpostavki, da je pristojna za nadzor združitve družb *Illumina* in *GRAIL*⁶¹. Septembra 2022 je ustavila predlagano transakcijo zaradi pomislekov, da bi imela znatne protikonkurenčne učinke, ovirala inovacije in zmanjšala izbiro na trgu krvnih testov za zgodnje odkrivanje raka.

Sodišče je odločilo, da „Komisija ni pooblaščenca za spodbujanje ali sprejemanje napotitev predlaganih koncentracij brez evropske razsežnosti s strani nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco, kadar ti organi po nacionalni zakonodaji niso pristojni za proučitev teh predlaganih koncentracij.“

Komisija je v skladu s sodbo umaknila svoje smernice iz leta 2021 o členu 22 uredbe EU o združitvah, s katerimi je države članice spodbujala k predložitvi nekaterih vrst zadev, tudi če ne dosegajo pragov prometa za nadzor EU nad združitvami. Poleg tega je navedla, da bo še naprej sprejemala napotitve držav članic na podlagi člena 22 uredbe o združitvah le, če so te države članice pristojne za pregled koncentracije v skladu s svojimi nacionalnimi predpisi ali če sploh nimajo ureditve za nadzor nad združitvami. Navedla je tudi, da bo razmislila o nadaljnjih ukrepih za zagotovitev, da bo lahko pregledala

⁵⁸ Sodba Sodišča z dne 3. septembra 2024, *Illumina in Grail/Komisija*, združeni zadevi C-611/22 P in C-625/22, ECLI:EU:C:2024:677.

⁵⁹ Francoski organ, pristojen za konkurenco, je marca 2021 na podlagi člena 22 uredbe o združitvah zahteval, da se Komisiji predloži predlagani prevzem družbe *GRAIL* s strani družbe *Illumina*. Komisija je 19. aprila 2022 sprejela napotitev na podlagi člena 22. Zahtevi za napotitev so se nato pridružili nacionalni organi za konkurenco na Nizozemskem, v Belgiji, Grčiji, na Islandiji in Norveškem.

⁶⁰ Zadeva M.10188 – *Illumina/GRAIL*.

⁶¹ In sicer: (i) sklep, sprejet 22. julija 2021, o začetku druge faze preiskave v zvezi s predlaganim prevzemom družbe *GRAIL* s strani družbe *Illumina* (zadeva M.10188); (ii) sklep, sprejet 6. septembra 2022, o prepovedi prevzema družbe *GRAIL* s strani družbe *Illumina* (zadeva M.10188); (iii) sklepa o začasnih ukrepih, ki sta bila sprejeta 29. oktobra 2021 (zadeva M.10493) oziroma 28. oktobra 2022 (zadeva M.10938); (iv) sklep, sprejet 12. oktobra 2023, o odreditvi ukrepov za vzpostavitev prejšnjega stanja, s katerim se je od družbe *Illumina* zahtevalo, da prekliče prevzem družbe *GRAIL* (zadeva M.10939), ter (v) sklep, sprejet 12. julija 2023, s katerim se je družbama *Illumina* in *GRAIL* naložila globa zaradi izvedbe združitve pred odobritvijo Komisije (zadeva M.10483).

primere, v katerih bi lahko predlagana združitev negativno vplivala na konkurenco v EU, sicer pa ne dosega pragov za priglasitev iz uredbe EU o združitvah⁶².

Nadzor nad državno pomočjo

Naložbe v digitalno infrastrukturo, tehnologije in storitve so ključna gonila gospodarske rasti, ne le v digitalnem sektorju, temveč tudi v celotnem gospodarstvu. Take naložbe so potrebne za doseganje ciljev politike, določenih v programu politike digitalnega desetletja⁶³. Državna podpora za tvegane naložbe na digitalnem področju je lahko potrebna, da se odpravi nedelovanje trga (če bi se opirali le na zasebne pobude, bi bila raven naložb z družbenega vidika prenizka).

Komisija je aprila 2024 odobrila načrte Slovaške, da dodeli nadomestilo operaterju omrežja digitalne prizemne televizije, tj. družbi *Towercom*, za neposredne stroške, ki so mu nastali zaradi sprostitve pasu 700 MHz⁶⁴. Družba *Towercom* bo prejela nadomestilo v višini 11,7 milijona EUR. To je v skladu s sklepom Evropskega parlamenta in Sveta o prizadevanju za sprostitve pasu 700 MHz v korist mobilnih komunikacij do junija 2020⁶⁵ in omogočanju ustreznega nadomestila operaterjem digitalne prizemne televizije v skladu s pravili o državni pomoči.

Komisija je maja 2024 odobrila ukrep italijanske državne pomoči v višini 2 milijard EUR za podporo družbi *STMicroelectronics* pri izgradnji in delovanju tovarne za proizvodnjo integriranih čipov za naprave na osnovi silicijevega karbida v Catanii na Siciliji⁶⁶. Projekt temelji na tehnologijah, ki so že bile in bodo še razvite v okviru pomembnih projektov skupnega evropskega interesa za raziskave in inovacije na področju mikroelektronike⁶⁷. Z ukrepom se bodo okrepili zanesljivost oskrbe, odpornost in digitalna suverenost EU na področju polprevodniških tehnologij, kar je v skladu s cilji iz sporočila o evropskem aktu o čipih⁶⁸.

V nekaterih primerih je Komisija sklenila, da podporni ukrepi niso bili v skladu s pravili EU o državni pomoči.

Komisija je na primer leta 2024 ocenila načrt prestrukturiranja, ki ga je Romunija izvedla za družbo *Blue Air*. Romunski letalski prevoznik *Blue Air* je v finančnih težavah od leta 2019. Romunija je leta 2020 letalskemu prevozniku odobrila državno poroštvo za nadomestilo škode, ki jo je neposredno povzročil koronavirus, in državno poroštvo za posojilo za reševanje. Javna podpora družbam v težavah mora biti podprta z izvedljivimi načrti, da se zagotovi dolgoročna sposobnost

⁶² Izjava izvršne podpredsednice Margrethe Vestager z dne 3. septembra 2024. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_24_4525.

⁶³ Sklep (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi programa politike Digitalno desetletje do leta 2030.

⁶⁴ Zadeva SA.55953, Slovaška – Nadomestilo družbi *Towercom* za stroške, ki izhajajo iz sprostitve pasu 700 MHz.

⁶⁵ Sklep (EU) 2017/899 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o uporabi frekvenčnega pasu 470–790 MHz v Uniji (UL L 138, 25.5.2017, str. 131).

⁶⁶ Zadeva SA.107594, Italija – Catania Campus – *STMicroelectronics* S.r.l.

⁶⁷ Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_18_6862 in https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_3087.

⁶⁸ Uredba (EU) 2023/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi okvira ukrepov za okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema in spremembi Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipih) (UL L 229, 18.9.2023, str. 1).

preživetja prejemnika pomoči. Komisija je februarja 2024 ugotovila, da načrt prestrukturiranja, izveden za družbo Blue Air, ni bil v skladu s pravili EU o državni pomoči⁶⁹.

Komisija je junija 2024 ugotovila, da načrt Madžarske za podporo gradnji novega obrata za avtomobilske sestavne dele v Észak Magyarországu ni bil v skladu s pravili EU o državni pomoči⁷⁰. Regionalna pomoč mora družbo spodbuditi k izvajanju dodatne dejavnosti na prikrajšanem območju, ta zahteva pa v tem primeru ni bila izpolnjena. Komisija je sklenila, da Madžarska ni dokazala, da je bila pomoč odločilna za to, da je upravičenec svojo naložbo izvedel na Madžarskem.

Komisija je aprila 2024 ugotovila, da češka podpora za naložbe, dodeljena nekaterim velikim češkim kmetijskim podjetjem v letih 2017 in 2018, ni bila v skladu s pravili EU o državni pomoči⁷¹. Češka mora zahtevati vračilo nezdružljive državne pomoči. Pomoč je temeljila na prejšnji uredbi o skupinskih izjemah v kmetijstvu⁷², v skladu s katero se pomoč lahko dodeli le MSP. Češki organi so nekatere upravičence napačno opredelili kot MSP, čeprav so bili dejansko velika podjetja.

Eno od glavnih gonil konkurenčnosti so inovacije. Pravila o državni pomoči državam članicam omogočajo, da z javnim financiranjem podpirajo razvoj najsodobnejših tehnologij. Pomembni projekti skupnega evropskega interesa služijo temu namenu. Državam članicam omogočajo združevanje državnih sredstev v strateških sektorjih in tehnologijah skupnega interesa EU, zlasti v sektorjih, v katerih trgi sami ne zagotavljajo želenih rezultatov.

Komisija je z državami članicami tesno sodelovala v skupnem evropskem forumu za pomembne projekte skupnega evropskega interesa (JEF-IPCEI), da bi izboljšala in pospešila postopek zasnove in ocenjevanja novih pomembnih projektov skupnega evropskega interesa⁷³.

Pomembni projekti skupnega evropskega interesa na področju zdravja in zdravil

Komisija je maja 2024 odobrila prvi pomembni projekt skupnega evropskega interesa za podporo raziskavam, inovacijam in prvi industrijski uvedbi zdravstvenih izdelkov ter inovativnim proizvodnim procesom zdravil (*IPCEI Med4Cure*)⁷⁴. Ta pomembni projekt skupnega evropskega interesa bo prispeval k ciljem evropske zdravstvene unije, saj se z njim obravnavajo bolezni, ki jih ni mogoče zadovoljivo preprečevati ali zdraviti. Povečal bo tudi pripravljenost EU na nove nevarnosti za zdravje. Projekt je skupaj priglasilo šest držav članic. Države članice bodo zagotovile do 1 milijarde EUR javnih sredstev, kar naj bi sprostilo dodatnih 5,9 milijarde EUR zasebnih naložb. V okviru pomembnega projekta skupnega evropskega interesa Med4Cure bo projekte izvajalo 13 družb, od tega devet MSP.

⁶⁹ Zadeva SA.62829, Romunija – Blue Air.

⁷⁰ Zadeva SA.63470, Madžarska – LIP – Regionalna pomoč za naložbe za družbo Rubin NewCo 2021 Kft.

⁷¹ Zadevi SA.50787 in SA.50837, Češka – Pomoč za prestrukturiranje sadovnjakov ter pomoč za namestitve kapljičnega namakanja v sadovnjakih, nasadih hmelja, vinogradih in drevesnicah.

⁷² Uredba Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 193, 1.7.2014, str. 1).

⁷³ Glej: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ipcei/joint-european-forum-ipcei_sl.

⁷⁴ Zadeva SA.105088 – Belgija; SA.104974 – Francija; SA.105126 – Madžarska; SA.105085 – Italija; SA.105097 – Slovaška; SA.105098 – Španija, Mehanizem za okrevanje in odpornost – Pomemben projekt skupnega evropskega interesa na področju zdravja (IPCEI-Med4Cure).

Komisija odobrila do | ene milijarde evrov državne pomoči šestih držav članic za pomemben projekt skupnega evropskega interesa v **zdravstvenem sektorju** (IPCEI Med4Cure)

Vzorčenje, zbiranje in proučevanje bioloških virov

Razvoj boljših modelov za opredeljevanje in testiranje terapij

Inovativne zdravilne učinkovine in cepiva

Inovativni proizvodni procesi za trajnostnost v zdravstveni vrednostni verigi

- ▶ Prispeva h ključnim ciljem EU (tj. evropska zdravstvena unija, evropski načrt za boj proti raku, evropski raziskovalni prostor)
- ▶ Spodbuja prodorne inovacije
- ▶ Ustvarja pozitivne učinke prelivanja po vsej EU
- ▶ Zagotavlja pošteno konkurenco s sorazmerno javno porabo in zaščitnimi ukrepi

- ▶ 6 sodelujočih držav članic:

- ▶ 13 podjetij vseh velikosti
- ▶ 14 raziskovalnih in razvojnih projektov ter projektov prve industrijske uvedbe
- ▶ 11 pridruženih partnerjev, med drugim v
- ▶ Okrog 175 posrednih partnerjev po vsej Evropi
- ▶ Po pričakovanjih naj bi se sprostilo za 5,9 milijarde evrov zasebnih naložb

Vir: Evropska komisija.

3.2 Podpiranje zelenega prehoda

Politika varstva konkurence prispeva k okoljskim in podnebnim ciljem EU, na primer k razogljičenju gospodarstva EU in prehodu s fosilnih goriv na alternativna goriva. Izvrševanje konkurenčnega prava prispeva k evropskemu zelenemu dogovoru⁷⁵, saj ohranja učinkovitost, pravičnost in inovativnost trgov.

Izvrševanje protimonopolnih pravil

Komisija se je leta 2024 še naprej borila proti protikonkurenčnemu ravnanju na trgu, ki ovira zeleni prehod. Prehod s cestnega prevoza na okolju prijaznejše načine prevoza je ključnega pomena. Zlasti železniški promet zmanjšuje ogljični odtis. Tega prehoda ni mogoče doseči brez učinkovitih, konkurenčnih in privlačnih storitev železniškega prevoza.

Oktobra 2024 sta bila češki in avstrijski uveljavljeni prevoznik v železniškem prometu – *České dráhy* (ČD) in *Österreichische Bundesbahnen* (ÖBB) – kaznovana z globo v višini 48,7 milijona EUR zaradi kršitve pravil EU o konkurenci⁷⁶. Družbi ČD in ÖBB opravljata storitve železniškega potniškega prevoza na Češkem in v Avstriji. Z nedovoljenim dogovarjanjem sta poskušali novemu udeležencu na trgu, tj. družbi RegioJet, preprečiti, da bi od družbe ÖBB kupil rabljene vagone, ki jih je nujno potreboval, da bi bil konkurenčen. Da bi družbi ČD in ÖBB družbo RegioJet izključili s trga, sta si izmenjali zaupne informacije o prodajnih postopkih, ponudbah in stopnji zanimanja drugih ponudnikov ter prodajo tirnih vozil prilagodili tako, da je lahko rabljene vagone namesto družbe RegioJet kupila družba ČD.

⁷⁵ Sporočilo komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final).

⁷⁶ Zadeva AT.40401 – Rabljena tirna vozila.

Komisija je januarja 2024 sprejela pravno zavezujoče zaveze družbe *Renfe* in s tem odprla konkurenco na področju spletnega izdajanja vozovnic za železniški promet v Španiji⁷⁷. Sklenila je, da so se z zavezami, ki jih je ponudila družba *Renfe*, odpravili njeni predhodni pomisleki, da je družba *Renfe* morda kršila člen 102 PDEU, ker ni hotela posredovati vseh svojih vsebin in podatkov v realnem času platformam tretjih oseb za izdajanje vozovnic. Zaveze podjetja *Renfe* odpirajo konkurenco na področju spletnega izdajanja vozovnic za železniški promet v Španiji, prispevajo k cenovno dostopnejšim železniškim storitvam in spodbujajo okolju prijazna prevozna sredstva.

Nadzor nad združitvami

Komisija je leta 2024 preiskala in proučila več združitev in prevzemov v zvezi z zelenimi tehnologijami in prizadevanji za trajnostnost v sektorjih, kot so energija iz obnovljivih virov⁷⁸, polnilne postaje za električna vozila⁷⁹ in biogoriva⁸⁰.

Komisija je avgusta 2024 odobrila ustanovitev dveh skupnih podjetij treh družb s sedežem v Franciji, in sicer družb *Eramet*, *Suez RV France* in *TFIN*⁸¹. Zadevne tri matične družbe so dejavne na področju pridobivanja in predelave kovin, storitev ravnanja z vodami in odpadki ter rešitev recikliranja v zaprti zanki v vseh fazah življenjske dobe vozila. Transakcija se je nanašala predvsem na recikliranje litij-ionskih baterij iz električnih vozil in ostankov iz njihove proizvodnje.

Komisija je oktobra 2024 brezpogojno odobrila predlagan prevzem grške družbe za energijo iz obnovljivih virov *Terna*, ki kotira na atenski borzi, s strani družbe *Masdar* iz Združenih arabskih emiratov⁸². *Masdar* je družba, ki se ukvarja z energijo iz obnovljivih virov in trajnostnim razvojem ter razvija rešitve na področju energije, vode, urbanega razvoja in čistih tehnologij po vsem svetu.

Nadzor nad državno pomočjo

Za podporo okolju prijaznejšemu gospodarstvu EU bo treba mobilizirati znatna sredstva, predvsem iz zasebnih virov, po potrebi pa jih bo treba spodbuditi in/ali dopolniti z javnimi sredstvi. Obstoječa pravila o nadzoru nad državno pomočjo državam članicam ponujajo več možnosti za financiranje pobud, ki prispevajo k razogljičenju in ozelenitvi gospodarstva.

Komisija je leta 2024 odobrila 51 ukrepov državne pomoči⁸³, katerih cilj je pospešiti zeleni prehod v različnih sektorjih. Ti ukrepi vključujejo znatno podporo projektom na področju energije iz obnovljivih virov, prizadevanjem za razogljičenje industrije in pobudam za čisto mobilnost. Z odobrenimi ukrepi državne pomoči so se na primer podprli širitev obnovljivih virov energije, kot sta vetrna in sončna energija, uvedba nizkoogljičnih tehnologij v industrijski proizvodnji ter razvoj trajnostnih prometnih rešitev, vključno z infrastrukturo za električna vozila in mobilnostjo na

⁷⁷ Zadeva T.40735, *Renfe* – Spletna distribucija železniških vozovnic v Španiji.

⁷⁸ Zadeva M.11632 – *Alten/Worldgrid*.

⁷⁹ Zadeva M.11745 – *Die Schweizerische Post/Fenaco/PowerUp JV*.

⁸⁰ Zadeva M.11639 – *Enilive/LG Chem/JV*.

⁸¹ Zadeva M.11371 – *Eramet/Suez RV/TFIN/JV*.

⁸² Zadeva M.11634 – *Masdar/Terna*.

⁸³ Ta številka ne vključuje pomoči, dodeljene na podlagi uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

vodikov pogon. Te pobude ne le prispevajo k podnebni nevtralnosti, temveč tudi spodbujajo gospodarsko odpornost in konkurenčnost v EU.

Komisija je novembra 2024 sklenila, da je nemški ukrep državne pomoči v višini 1,9 milijarde EUR za podporo družbi *DB Cargo*⁸⁴ v skladu s pravili EU o državni pomoči, kot so bila ocenjena na podlagi smernic EU o pomoči za reševanje in prestrukturiranje⁸⁵. Družba DB Cargo je po velikosti in prometu največji prevoznik v železniškem tovornem prometu v EU ter odvisno podjetje v 100-odstotni lasti družbe Deutsche Bahn (DB), ki je v državni lasti. Komisija je pri presoji združljivosti pomoči upoštevala izjemen pomen železniškega tovornega prometa kot trajnostne alternative cestnemu prometu z nižjimi emisijami in vlogo, ki jo ima kot nepogrešljiva rešitev za ekološko preoblikovanje logističnih krogov.

Pomembni projekti skupnega evropskega interesa so lahko zasnovani za spodbujanje inovacij na področju čistih tehnologij ter povečanje energijske učinkovitosti in učinkovite rabe virov. V ta namen je Komisija odobrila pomemben projekt skupnega evropskega interesa *Hy2Infra*.

Pomemben projekt skupnega evropskega interesa na področju vodikove infrastrukture

Komisija je februarja 2024 odobrila pomemben projekt skupnega evropskega interesa, ki podpira vodikovo infrastrukturo (*IPCEI Hy2Infra*)⁸⁶. Sedem držav članic bo zagotovilo do 6,9 milijarde EUR javnih sredstev, kar naj bi sprostilo 5,4 milijarde EUR zasebnih naložb. V okviru tega pomembnega projekta skupnega evropskega interesa bo v 33 projektih sodelovalo 32 družb z dejavnostmi v eni ali več državah članicah, vključno z MSP. S pomembnim projektom skupnega evropskega interesa *Hy2Infra* se bo povečala oskrba z obnovljivim vodikom in tako zmanjšala odvisnost od zemeljskega plina. S tem bo zadevni projekt pripomogel k doseganju ciljev evropskega zelenega dogovora in načrta REPowerEU.

⁸⁴ Zadeva SA.50952, Nemčija – Domnevni ukrepi državne pomoči v korist DB Cargo.

⁸⁵ Sporočilo Komisije Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1).

⁸⁶ Zadeve SA.102821 – Francija; SA.102825 – Nemčija; SA.102815 – Italija; SA.102807 – Nizozemska; SA.102810 – Poljska; SA.103494 – Portugalska; SA.102811 – Slovaška, Mehanizem za okrevanje in odpornost – Pomemben projekt skupnega evropskega interesa na področju vodikove infrastrukture (IPCEI Hy2Infra).

Vir: Evropska komisija.

Pomembni projekti skupnega evropskega interesa v vodikovi vrednostni verigi

Komisija je maja 2024 odobrila pomemben projekt skupnega evropskega interesa za podporo raziskavam, inovacijam in prvi industrijski uporabi v vrednostni verigi vodika (IPCEI Hy2Move)⁸⁷. Sedem držav članic bo zagotovilo do 1,4 milijarde EUR javnih sredstev, kar naj bi sprostilo dodatnih 3,3 milijarde EUR zasebnih naložb. V okviru tega pomembnega projekta skupnega evropskega interesa bo 11 družb z dejavnostmi v eni ali več državah članicah, vključno z MSP in zagonskimi podjetji, izvedlo 13 projektov. Zadevni projekt prispeva k cilju EU, da se emisije iz sektorjev mobilnosti in prometa zmanjšajo za 90 %, kar bo EU omogočilo, da postane podnebno nevtralna do leta 2050.

Vir: Evropska komisija.

⁸⁷ Zadeve SA.104442 – Estonija; SA.104668 – Francija; SA.104676 – Nemčija; SA.104453 – Italija; SA.104440 – Nizozemska; SA.104434 – Slovaška; SA.104435 – Španija, Mehanizem za okrevanje in odpornost – Pomemben projekt skupnega evropskega interesa za vodik na področju mobilnosti in prometa (IPCEI Hy2Move).

Komisija je februarja 2024 odobrila nemški ukrep državne pomoči v višini 1,3 milijarde EUR⁸⁸ v skladu s smernicami o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo⁸⁹. Z ukrepom, ki se delno financira iz mehanizma za okrevanje in odpornost, se zagotavlja podpora družbi *ArcelorMittal* pri razogljichenju dela njenih postopkov proizvodnje jekla. Shema državne pomoči prispeva k ciljem, določenim v strategiji EU za vodik, evropskem zelenem dogovoru in industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora. Poleg tega ukrep zmanjšuje odvisnost od ruskih fosilnih goriv in bo pospešil zeleni prehod v skladu z načrtom REPowerEU.

Poleg tega je Komisija junija 2024 na podlagi smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo odobrila švedski ukrep v višini 265 milijonov EUR, ki se delno financira iz mehanizma za okrevanje in odpornost. Ukrep bo družbi *H2GS AB* pomagal pri vzpostavitvi obsežnega obrata za proizvodnjo zelenega jekla⁹⁰. Poleg tega je Komisija oktobra 2024 odobrila švedski ukrep v višini 128 milijonov EUR za podporo družbi *SSAB* pri razogljichenju njene proizvodnje jekla. Namen ukrepa je pospešiti prehod družbe *SSAB* na elektrificirano proizvodnjo jekla v njenih jeklarnah na Švedskem in prispevati k okolju prijaznejši vrednostni verigi jekla⁹¹. Ta ukrep državne pomoči je v skladu s ciljem EU glede podnebne nevtralnosti do leta 2050.

Komisija je aprila 2024 na podlagi smernic o regionalni državni pomoči odobrila slovaški ukrep državne pomoči, ki bo prispeval k ustvarjanju delovnih mest, regionalnemu razvoju in evropskemu zelenemu dogovoru. Državna pomoč je znašala 267 milijonov EUR⁹². S pomočjo za naložbe se bo podprla vzpostavitev novega obrata za proizvodnjo električnih osebnih vozil v Valalikyju na vzhodu Slovaške.

Komisija je na podlagi Okvira za državno pomoč za raziskave in razvoj ter inovacije⁹³ aprila 2024 odobrila francoski ukrep državne pomoči s proračunom v višini 300 milijonov EUR⁹⁴. Z zadevnim ukrepom se zagotavlja podpora družbi *Nuward*, ki je odvisno podjetje družbe *Electricité de France*, pri raziskovanju in razvoju majhnih modularnih jedrskih reaktorjev.

Komisija je julija 2024 na podlagi začasnega okvira za krizne razmere in prehod odobrila francosko shemo državne pomoči, s katero se bo 20 let podpirala uporaba vetrne energije na morju, kar bo prispevalo k prehodu na podnebno nevtralno gospodarstvo. Proračun sheme znaša 10,82 milijarde EUR⁹⁵.

⁸⁸ Zadeva SA.104898, Nemčija – Mehanizem za okrevanje in odpornost – ArcelorMittal (Bremen & Eisenhüttenstadt).

⁸⁹ Sporočilo Komisije Smernice o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo za leto 2022 (UL C 80, 18.2.2022, str. 1).

⁹⁰ Zadeva SA.110031, Švedska – Švedska ustanavlja obsežen obrat za proizvodnjo zelenega jekla.

⁹¹ Zadeva SA.109640, Švedska – Podpora družbi *SSAB* Luleå za prehod na ogljično nevtralno proizvodnjo plošč.

⁹² Zadeva SA.103740, Slovaška – Regionalna pomoč za naložbe podjetju Volvo Car Slovakia s. r. o.

⁹³ Sporočilo Komisije Okvir za državno pomoč za raziskave, razvoj in inovacije (UL C 414, 28.10.2022, str. 1).

⁹⁴ Zadeva SA.106964, Francija – Soutien à la phase APD du projet Nuward.

⁹⁵ Zadeva SA.109161, Francija – TCTF FR Régime de soutien à Deux parcs éoliens en mer posés, l'un en Sud Atlantique et l'autre au large de la Normandie dans la zone Centre Manche 2.

Komisija je leta 2024 na podlagi začasnega okvira za krizne razmere in prehod odobrila pomoč za naložbe v višini 902 milijona EUR družbi *Northvolt* za izgradnjo obrata za proizvodnjo baterij za električna vozila⁹⁶. Družba brez pomoči naložbe ne bi izvedla v EU, ampak v ZDA.

Komisija je maja 2024 na podlagi smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo odobrila češko shemo v vrednosti 3,2 milijarde EUR⁹⁷, s katero se bo podprla proizvodnja električne energije v novih in posodobljenih kogeneracijskih elektrarnah z visokim izkoristkom. Shema bo prispevala k izvajanju češkega nacionalnega energetskega in podnebne načrta, evropskega zelenega dogovora ter ciljev EU glede energijske učinkovitosti.

3.3 Podpiranje gospodarstva za ljudi

Sektor finančnih storitev

Komisija je leta 2022 začasno ugotovila, da je družba *Apple* omejevala konkurenco z zlorabo prevladujočega položaja na trgu mobilnih denarnic⁹⁸, ki se uporabljajo na napravah iOS, tako da je omejila dostop do take funkcionalnosti na telefonih iPhone za plačila v trgovinah („tap and go“), s čimer si je pridržala dostop do storitve Apple Pay⁹⁹. Komisija je julija 2024 ugotovila, da so se zavezami, ki jih je ponudila družba Apple, odpravili njeni predhodni pomisleke, in te zaveze določila za pravno zavezujoče. Družba Apple se je zavezala, da bo konkurentom omogočila dostop do tehnologije „tap and go“ v telefonih iPhone (ali komunikacije v bližnjem polju)¹⁰⁰, kar bo uporabnikom telefonov iPhone omogočilo večjo izbiro varnih in inovativnih mobilnih denarnic¹⁰¹.

⁹⁶ Zadeva SA.107936, Nemčija – Začasni okvir za krizne razmere in prehod – Pomoč družbi Northvolt Germany GmbH.

⁹⁷ Zadeva SA.108368, Češka – Podpora za električno energijo iz kogeneracijskih elektrarn z visokim izkoristkom.

⁹⁸ Mobilna denarnica je digitalni način shranjevanja kreditnih, debetnih, osebnih in darilnih kartic, tako da se lahko nakup namesto s fizično kartico opravi kar z mobilno pametno napravo.

⁹⁹ Zadeva AT.40452, Apple – mobilna plačila.

¹⁰⁰ Komunikacija v bližnjem polju (NFC) je sklop komunikacijskih protokolov, ki omogočajo komunikacijo med dvema elektronskima napravama na razdalji 4 cm.

¹⁰¹ Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_24_3706.

Vir: Evropska komisija.

Komisija je leta 2024 proučila več **združitev v sektorju finančnih storitev**. Na primer, marca 2024 je družbama *Worldline* in *Crédit Agricole*, ki imata obe sedež v Franciji, odobrila ustanovitev skupnega podjetja¹⁰². Skupno podjetje je usmerjeno na trg zagotavljanja storitev pridobivanja in sprejemanja¹⁰³ za francoske in tuje trgovce v Franciji. Komisija je junija 2024 odobrila pridobitev izključnega nadzora nad družbo *Alpha Bank Romania* s strani družbe *UniCredit*¹⁰⁴. Transakcija se je nanašala na različne bančne in finančne storitve v Romuniji, kot so bančne storitve za prebivalstvo in poslovanje s podjetji ter storitve finančnega trga.

Komisija je leta 2024 odobrila podaljšanja in ponovne uvedbe nekaterih obstoječih **shem državne pomoči, ki državam članicam omogočajo, da zagotovijo pomoč za prestrukturiranje finančnih podjetij v težavah ali njihov urejeni umik s trga**. Komisija je na primer septembra 2024 odobrila ponovno uvedbo poljske sheme za likvidacijo kreditnih zadrug, ki se uporablja od leta 2014¹⁰⁵. Poleg tega je aprila in decembra 2024 odobrila ponovno uvedbo in spremembo ciprske sheme za upravljanje posojil, odobrenih v okviru vladnega stanovanjskega načrta (shema OIKIA), ki zagotavlja nepovratna sredstva v obliki delnih odpisov dolga posojilojemalcem, ki imajo težave pri odplačevanju posojil v okviru vladnega stanovanjskega načrta¹⁰⁶. Komisija je decembra 2024 soglašala z novim podaljšanjem sheme za zavarovanje premoženja *Hercules* v Grčiji. Shema

¹⁰² Zadeva M.11120 – Worldline/Crédit Agricole/JV.

¹⁰³ Pridobivanje je sklop storitev, ki trgovcem omogoča sprejemanje plačilnih kartic (npr. ko stranka položi kartico na plačilni terminal in terminal odobri plačilo – storitve, ki omogočajo to odobritev, so storitve pridobivanja). Sprejemanje je storitev, ki trgovcu omogoča, da optimizira svojo povezavo z več pridobitelji (tistimi, ki opravljajo storitve pridobivanja). To velja zlasti za velike trgovce (npr. supermarkete), za katere se vsak dan izvrši na stotine/tisoč plačil in ki so običajno povezani z več pridobitelji, da bi ta plačila optimizirali.

¹⁰⁴ Zadeva M.11546 – Unicredit/Alpha Bank Romania.

¹⁰⁵ Zadeva SA.114922, Poljska – Ponovna uvedba sheme za prenehanje kreditnih zadrug v skladu s predpisi.

¹⁰⁶ Zadeva SA.112704, Ciper – Shema za upravljanje posojil, odobrenih v okviru vladnega stanovanjskega načrta (shema OIKIA), in zadeva SA.116563, Ciper – Sprememba sheme za upravljanje posojil, odobrenih v okviru vladnega stanovanjskega načrta (shema OIKIA).

Hercules bankam pomaga pri listinjenju in odpisu nedonosnih kreditov iz njihovih bilanc stanja¹⁰⁷.

Obdavčitev

Komisija je februarja 2024 zaključila preiskavo o državni pomoči v zvezi z **danskim in švedskim**^{108 109} **javnim financiranjem fiksne železniško-cestne povezave v Øresundu**. Sklenila je, da poroštvo, ki sta ga dodelili Danska in Švedska, in gradnja nista pomenila nove državne pomoči. Vendar se je za del davčne podpore, ki jo je dodelila in izvajala Danska, štel, da pomeni novo državno pomoč, ki je nesorazmerna in zato nezdružljiva s pravili o državni pomoči. Danska je morala zahtevati vračilo nezdružljive pomoči.

Komisija je junija 2024 sprejela dva sklepa v zvezi z Nemčijo¹¹⁰. Sklenila je, da **posebna nemška davčna ureditev za upravljavce javnih igralnic** ni bila v skladu s pravili EU o državni pomoči. Zato je bilo treba zahtevati vračilo nezdružljive državne pomoči, davčne sheme pa odpraviti.

Sodišče je potrdilo odločitev Komisije, da je Irska skupini Apple dodelila nezakonito državno pomoč

Komisija je v sklepu iz leta 2016 ugotovila, da so družbe, ki pripadajo skupini Apple, med letoma 1991 in 2014 prejemale davčne ugodnosti, ki jih je dodelila Irska in ki so pomenile nezakonito državno pomoč. Pomoč se je nanašala na dobiček, ki ga je skupina Apple ustvarila zunaj ZDA. Irska je izdala dve davčni stališči v korist dveh družb v skupini Apple. Obe družbi sta bili ustanovljeni kot družbi irskega prava, vendar tam nista bili davčni rezidentki. Komisija je v sklepu ugotovila, da je bila z davčnima stališčema, s katerima je bil iz davčne osnove izključen dobiček obeh družb, ker sta imeli sedež zunaj Irske, tema družbama dodeljena nezakonita državna pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgom EU. Irski je zato naložila, naj zahteva vračilo pomoči, ocenjene na 13 milijard EUR. Splošno sodišče je leta 2020 sklep Komisije razglasilo za ničen, ker je menilo, da Komisija ni zadostno dokazala, da so bile družbe skupine Apple deležne selektivne prednosti. Sodišče je 10. septembra 2024 sodbo Splošnega sodišča razveljavilo in potrdilo sklep Komisije¹¹¹. Komisija je pozdravila sodbo Sodišča in sprejela naslednje sklepe. Države članice imajo izključno pristojnost za opredelitev svojega sistema obdavčitve dohodkov pravnih oseb. To ne pomeni, da se davčna stališča izognejo nadzoru EU nad državno pomočjo. Komisija lahko izvaja nadzor, da ne bi bile družbe deležne nepoštenih davčnih ugodnosti s stališči, ki odstopajo od nacionalnega prava, nacionalne sodne prakse ali upravne prakse. Bistveno je, da davčna uprava spoštuje svoja pravila. Vendar mora Komisija dokazati, da so države članice odstopale od svojih davčnih pravil¹¹².

4. Učinkovito izvrševanje akta o digitalnih trgih in uredbe o tujih subvencijah

4.1 Obravnavanje izzivov in dinamike digitalnih trgov z izvrševanjem akta o digitalnih trgih

Akt o digitalnih trgih¹¹³ je regulativni instrument enotnega trga, katerega cilj je povečati tekmovalnost digitalnega sektorja v EU in odpraviti nepoštene prakse podjetij, ki delujejo kot

¹⁰⁷ Zadeva SA.116229, Grčija – Podaljšanje in sprememba ponovno uvedene sheme Hercules.

¹⁰⁸ Zadeva SA.52162, Danska – Državna pomoč v korist konzorcija Øresund Bridge.

¹⁰⁹ Zadeva SA.52617, Švedska – Državna pomoč v korist konzorcija Øresund Bridge.

¹¹⁰ Zadevi SA.44944 in SA.53552, Nemčija – Davčna obravnava upravljavcev javnih igralnic v Nemčiji.

¹¹¹ Sodba Sodišča z dne 10. septembra 2024, Komisija/Irska in drugi, C-465/20 P, ECLI:EU:C:2024:724.

¹¹² Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/speech_24_4624.

¹¹³ Uredba (EU) 2022/1925 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. septembra 2022 o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju in spremembi direktiv (EU) 2019/1937 in (EU) 2020/1828 (akt o digitalnih trgih) (UL L 265, 12.10.2022, str. 1).

„vratarji“ v gospodarstvu spletnih platform. Podjetja, ki so uradno imenovana za vratarje, morajo izpolnjevati sklop obveznosti iz zadevnega akta¹¹⁴.

Prvih šest imenovanih vratarjev¹¹⁵ je poročila o izpolnjevanju obveznosti iz akta o digitalnih trgih predložilo marca 2024¹¹⁶. Pozneje istega meseca je Komisija začela formalne preiskave zaradi neizpolnjevanja obveznosti v zvezi z družbami *Alphabet*, *Apple* in *Meta*. Te preiskave so se nanašale na: pravila družb Alphabet in Apple o usmerjanju v njunih trgovinah z aplikacijami (tj. Google Play in App Store); dajanje prednosti lastnim izdelkom in storitvam v iskalniku Google, kot je to počela družba Alphabet; obveznosti družbe Apple glede izbire uporabnika, vključno z zaslonom za izbiro spletnega brskalnika, odstranitvijo in privzetimi nastavitvami ter oglaševalski model družbe Meta „plačaj ali privoli“. Komisija je sumila, da se z ukrepi za zagotavljanje skladnosti, ki so jih uvedli ti vratarji, dejansko ne izpolnjujejo obveznosti ter družbam, ki delujejo v EU, in državljanom EU ne zagotavljajo najrazličnejše priložnosti, ki jih določa akt o digitalnih trgih.

Kar zadeva jedrne platformne storitve, je Komisija izvedla pet poglobljenih preiskav trga, potem ko so zadevne družbe zavrnille svoj domnevni status vratarja, pri čemer je skrbno pregledala stališča najrazličnejših akterjev na trgu in vratarjev. Posledično se je februarja 2024 najprej odločila, da se nekatere jedrne platformne storitve družbe Microsoft, in sicer njen spletni iskalnik Bing, spletni brskalnik Edge in storitev spletnega oglaševanja Microsoft Advertising, ter storitev sporočanja iMessage družbe Apple kljub doseganju pragov ne štejejo za storitve vratarja. Drugič, Komisija se je maja 2024 odločila, da storitev X Ads in TikTok Ads ne bo imenovala za jedrni platformni storitvi, oktobra 2024 pa je zaključila svojo peto preiskavo trga z odločitvijo, da se spletna storitev družbenega mreženja X ne bi smela imenovati za jedrno platformno storitev, saj v skladu z aktom o digitalnih trgih ni pomembna vstopna točka, prek katere poslovni uporabniki dosežejo končne uporabnike¹¹⁷. Leta 2024 je sprejela skupno šest sklepov o neimenovanju.

Komisija je junija 2024 družbo Apple obvestila o svojem predhodnem stališču, da njena pravila o usmerjanju v trgovini App Store kršijo akt o digitalnih trgih, ker razvijalcem aplikacij preprečujejo, da bi potrošnike prosto usmerjali k alternativnim kanalom za ponudbe in vsebine. Poleg tega je istega meseca začela nov postopek zaradi neizpolnjevanja obveznosti v zvezi z družbo Apple, kar zadeva njene pogodbene zahteve za razvijalce aplikacij in trgovine z aplikacijami tretjih oseb, vključno z novo „pristojbino za osnovno tehnologijo“ družbe Apple.

¹¹⁴ Na primer, podjetja, imenovana za vratarje za eno ali več jedrnih platformnih storitev na podlagi akta o digitalnih trgih, morajo tretjim osebam v nekaterih posebnih okoliščinah omogočiti interoperabilnost z lastnimi storitvami vratarja; svojim poslovnim uporabnikom omogočiti dostop do podatkov, ki jih ustvarijo pri upravljanju platforme; oglaševalcem na platformah zagotavljati orodja in informacije, potrebne za preverjanje oglasov, ki jih gosti vratar; poslovnim uporabnikom omogočiti, da promovirajo svoje ponudbe in sklepajo pogodbe s svojimi strankami zunaj platforme vratarja. Imenovani vratarji na primer svojih izdelkov in storitev pri razvrstitvi ne smejo obravnavati ugodneje kot podobne izdelke in storitve ali izdelke, ki jih ponujajo tretje osebe; potrošnikom ne morejo več preprečevati povezovanja s podjetji zunaj svojih platform; uporabnikom ne morejo preprečiti, da bi odstranili predhodno nameščeno programsko opremo ali aplikacijo, ali slediti končnim uporabnikom zunaj jedrne platformne storitve za namene ciljanega oglaševanja brez privolitve.

¹¹⁵ Komisija je septembra 2023 v okviru akta o digitalnih trgih imenovala šest vratarjev – *Alphabet*, *Amazon*, *Apple*, *ByteDance*, *Meta* in *Microsoft* – v zvezi z 22 jedrnimi platformnimi storitvami, ki jih zagotavljajo ti vratarji.

¹¹⁶ Objavljene so bile javne različice teh poročil. Glej: <https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports>.

¹¹⁷ Nezaupna različica sklepa bo objavljena na spletišču Komisije, namenjenem aktu o digitalnih trgih.

Komisija je julija 2024 družbo Meta obvestila o svojih predhodnih ugotovitvah, da njen oglaševalski model „plačaj ali privoli“ ni v skladu z aktom o digitalnih trgih, in začela postopek zaradi neizpolnjevanja obveznosti. Po predhodnem mnenju Komisije so uporabniki, ko so soočeni z izbiro med tema možnostma, prisiljeni privoliti v kombiniranje svojih osebnih podatkov in nimajo na voljo enakovredne različice družbenih omrežij družbe Meta z manj prilagojenimi oglasi.

Poleg tega je Komisija aprila 2024 družbo Apple imenovala za vratarja v zvezi z njenim operacijskim sistemom iPadOS, ki se uporablja v tabličnih računalnikih družbe (iPads), s čimer so se vsem družbam, ki poslujejo v EU, odprle priložnosti, določene v aktu o digitalnih trgih. Komisija je maja 2024 družbo *Booking* imenovala za vratarja v skladu z aktom o digitalnih trgih za njeno spletno posredniško storitev Booking.com. Zadevna družba je imela za zagotovitev popolnega izpolnjevanja obveznosti iz akta o digitalnih trgih za to storitev na voljo šest mesecev, tj. do 14. novembra 2024. Družba Booking je 13. novembra 2024 objavila poročilo o izpolnjevanju obveznosti, v katerem je podrobno opisala ukrepe, ki jih je sprejela za izpolnjevanje obveznosti iz akta o digitalnih trgih¹¹⁸.

Komisija je septembra 2024 začela dva postopka za določitev ukrepov¹¹⁹, da bi družbi Apple pomagala pri izpolnjevanju njenih obveznosti iz akta o digitalnih trgih, da razvijalcem in podjetjem, ki so tretje osebe, zagotovi brezplačno in učinkovito interoperabilnost s funkcijami strojne in programske opreme, ki jih nadzirata operacijska sistema Apple iOS in iPadOS, določena na podlagi akta o digitalnih trgih. 18. decembra 2024 je družbi Apple poslala predhodne ugotovitve v obeh postopkih za določitev ukrepov. V teh predhodnih ugotovitvah so bili ob upoštevanju prispevkov družbe Apple in tretjih oseb predlagani ukrepi, s katerimi bi družba Apple zagotovila interoperabilnost povezanih naprav s telefoni iPhone ter povečala predvidljivost in preglednost interoperabilnosti s strani tretjih oseb, kot se zahteva z aktom o digitalnih trgih.

Splošno sodišče je julija 2024 izdalo sodbo v zvezi z izpodbijanjem imenovanja družbe *Bytedance* za vratarja v skladu z aktom o digitalnih trgih. Splošno sodišče je pritožbo zavrnilo.

V aktu o digitalnih trgih se poziva k tesnemu sodelovanju med Komisijo kot edinega organa, ki izvršuje zadevni akt, nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco, in drugimi zadevnimi stranmi. V ta namen je bila ustanovljena *skupina na visoki ravni*¹²⁰. Glavni cilji skupine na visoki ravni so podpreti usklajeno in učinkovito izvajanje akta o digitalnih trgih in drugih sektorskih predpisov, ki se uporabljajo za vratarje. Skupina na visoki ravni se je leta 2024 sestala osemkrat.

Več informacij o tem, kako Komisija izvršuje akt o digitalnih trgih, je na voljo v letnem poročilu o aktu o digitalnih trgih.

¹¹⁸ Glej: <https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports>.

¹¹⁹ Komisija lahko v skladu s členom 8(2) akta o digitalnih trgih na lastno pobudo sprejme sklep, v katerem določi ukrepe, ki jih mora vratar izvesti za zagotovitev dejanskega izpolnjevanja bistvenih obveznosti iz akta o digitalnih trgih, kot je obveznost glede interoperabilnosti iz člena 6(7) akta o digitalnih trgih.

¹²⁰ Skupino na visoki ravni sestavlja 30 predstavnikov, imenovanih iz [Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije](#) (BEREC), [Evropskega nadzornika za varstvo podatkov](#) (ENVP) in [Evropskega odbora za varstvo podatkov](#), [Evropske mreže za konkurenco](#), [mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov](#) in [skupine evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve](#) (ERGA).

4.2 Zaščita enotnega trga pred izkrivljajočimi tujimi subvencijami z izvrševanjem uredbe o tujih subvencijah

Komisija je leta 2024 dosledno izvajala uredbo o tujih subvencijah¹²¹, da bi enotni trg zaščitila pred subvencijami, ki izkrivljajo konkurenco in jih države, ki niso članice EU, dodeljujejo družbam, ki delujejo na enotnem trgu. Uredba o tujih subvencijah zagotavlja okvir za obravnavanje izkrivljanja, ki ga na enotnem trgu povzročajo tuje subvencije, da bi se zagotovili enaki konkurenčni pogoji. Do takih izkrivljanj lahko pride pri kateri koli gospodarski dejavnosti ter zlasti pri koncentracijah in v postopkih javnega naročanja. Uredba o tujih subvencijah hkrati zagotavlja, da enotni trg EU ostaja odprt za trgovino in naložbe iz tretjih držav¹²².

Komisija je leta 2024 prejela 102 priglasitvi koncentracije na podlagi uredbe o tujih subvencijah. Leta 2024 je začela predhodni pregled na področju varnostne opreme za letališča in pristanišča. V okviru te preiskave je izvedla nenapovedane inšpekcijske preglede v skladu z uredbo o tujih subvencijah v prostorih kitajske družbe *Nuctech*, ki je dejavna na področju proizvodnje in prodaje varnostne opreme v EU, na Nizozemskem in Poljskem. Komisija je upravičeno menila, da je pregledana družba morda prejela tuje subvencije, ki bi lahko izkrivljale konkurenco na enotnem trgu¹²³. Poleg tega je začela predhodni pregled na področju vetrne energije.

Komisija je med 102 priglasitvami koncentracij, prejetimi v okviru uredbe o tujih subvencijah, začela eno poglobljeno preiskavo, in sicer v zvezi s pridobitvijo izključnega nadzora družbe *Emirates Telecommunications Group Company PJSC* (e&) nad družbo *PPF Telecom Group B.V.* (PPF), razen njene češke dejavnosti¹²⁴. To transakcijo je odobrila septembra 2024 pod pogojem, da se v celoti izpolnijo zaveze, ki sta jih ponudili stranki. Družba e& je telekomunikacijski operater s sedežem v Združenih arabskih emiratih in pod nadzorom državnega premoženjskega sklada *Emirates Investment Authority* (EIA). Družba PPF s sedežem na Nizozemskem je telekomunikacijski operater, dejaven na Češkem, v Bolgariji, na Madžarskem, v Srbiji in na Slovaškem. Komisija je ugotovila, da sta družbi e& in EIA od Združenih arabskih emirats prejeli tuje subvencije, zlasti v obliki neomejenega državnega poročstva družbi e&, ter nepovratna sredstva, posojila in druge dolžniške instrumente. V skladu z uredbo o tujih subvencijah se za neomejena državna poročstva šteje, da „najverjetneje izkrivlja[jo] notranji trg“. Z uporabo teh subvencij bi združeni subjekt lahko izvedel naložbe, ki bi izkrivljale konkurenco na enotnem trgu. Da bi družbi e& in EIA odpravili pomisleke Komisije, sta se zavezali, da statut družbe e& ne odstopa od običajnega stečajnega prava Združenih arabskih emirats, s čimer je bilo odpravljeno neomejeno državno poročstvo. Poleg tega je bilo za

¹²¹ Uredba (EU) 2022/2560 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o tujih subvencijah, ki izkrivljajo notranji trg (UL L 330, 23.12.2022, str. 1). GD za konkurenco je odgovoren za izvrševanje pravil uredbe o tujih subvencijah v zvezi s koncentracijami in za začetek postopkov po uradni dolžnosti zunaj postopkov javnega naročanja, GD za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja (GD GROW) pa je odgovoren za izvrševanje uredbe o tujih subvencijah pri javnem naročanju.

¹²² Uredba o tujih subvencijah zapolnjuje regulativno vrzel na enotnem trgu, saj so subvencije, ki jih dodeljujejo države članice, predmet strogega nadzora v skladu s pravili EU o državnih pomočih, subvencije, ki jih dodeljujejo vlade držav nečlanic EU, pa v glavnem niso nadzorovane. V skladu z uredbo o tujih subvencijah morajo družbe pred izvedbo koncentracije (tj. združitvijo, prevzemom ali ustanovitvijo skupnega podjetja) ali oddajo naročila v postopku javnega naročanja v EU, ki presega določene pragove za priglasitev, priglasiti finančne prispevke, ki so jih v zadnjih treh letih prejele od javnih organov držav nečlanic EU. Uredba o tujih subvencijah Komisiji omogoča, da po uradni dolžnosti izvaja preglede, če informacije kažejo na obstoj tuje subvencije, ki izkrivlja enotni trg.

¹²³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/mex_24_2247.

¹²⁴ Zadeva FS.100011 – Emirates Telecommunications Group/PPF Telecommunication Group.

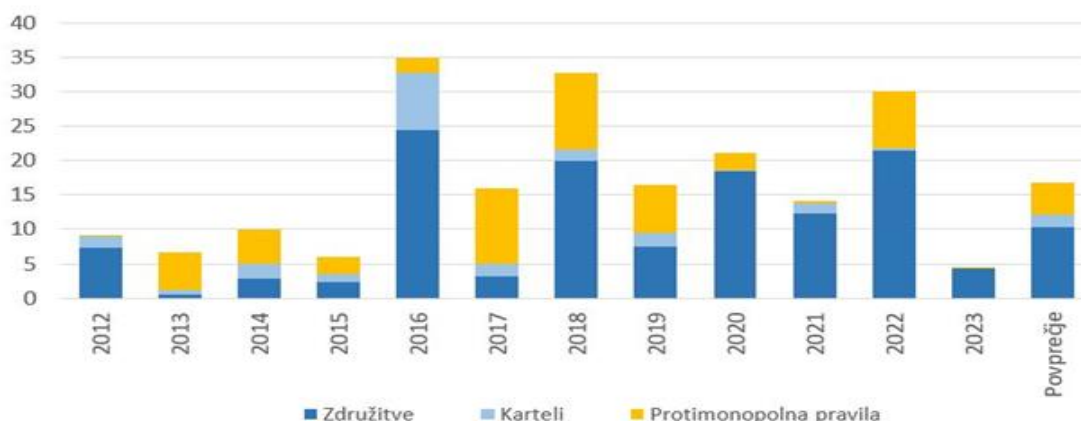
dejavnosti združenega subjekta na enotnem trgu prepovedano vsakršno financiranje družbe PPF s strani družb EIA in e&. Stranki sta se zavezali, da bodo druge transakcije med družbama potekale pod tržnimi pogoji in da bosta Komisijo obvestili o prihodnjih prevzemih, ki jih v skladu z uredbo o tujih subvencijah ni treba prijaviti.

5. Vpliv politike varstva konkurence in izvrševanja

5.1 Koristi izvrševanja pravil o konkurenci za potrošnike in državljane

Izvrševanje protimonopolnih pravil in pravil o združitvah s strani Komisije prinaša neposredne koristi za državljane. GD za konkurenco meri njihov učinek na več načinov. Pomemben ukrep so **neposredni prihranki za stranke**, tj. neposredni cenovni učinki, od katerih imajo stranke korist po posredovanju Komisije v primerih združitve in protimonopolnih ravnanj (vključno s karteli in enostranskim ravnanjem). Na podlagi metode, ki jo je sprejela Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)¹²⁵, GD za konkurenco ocenjuje, da so med letoma 2012 in 2023 neposredni prihranki za stranke zaradi izvrševanja protimonopolnih pravil in pravil o združitvah s strani Komisije znašali od 12 milijard EUR do 21 milijard EUR na leto¹²⁶.

Prihranki za stranke (srednje vrednosti – tj. sredina vsakega razpona) 2013–2023

Vir: Evropska komisija.

Komisija ni edina izvršiteljica pravil EU o konkurenci. Močno so vključeni tudi nacionalni organi, pristojni za konkurenco. Leta 2024 je GD za konkurenco začel meriti in ocenjevati neposredne dodatne prihranke za stranke, **ustvarjene z izvrševanjem pravil konkurence s strani nacionalnih organov EU, pristojnih za konkurenco**. V obdobju 2020–2022 je skupne neposredne prihranke za

¹²⁵ The OECD Guide for helping competition authorities assess the expected impact of their activities (Vodnik OECD za pomoč organom, pristojnim za konkurenco, pri ocenjevanju pričakovanega učinka njihovih dejavnosti), OECD, 15. april 2014.

¹²⁶ Znesek v višini 12 milijard EUR je povprečje spodnjih meja za obdobje 2012–2023, znesek v višini 21 milijard EUR pa povprečje zgornjih meja za isto obdobje.

stranke, ki jih je ustvarilo vseh 13 sodelujočih nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco, mogoče oceniti na 7 do 11 milijard EUR na leto. Če se upoštevajo vsi prihranki za stranke, tj. prihranki, ki so jih ustvarili Komisija in sodelujoči nacionalni organi, pristojni za konkurenco, seštevek teh prihrankov v obdobju 2020–2022 znaša od 23 do 38 milijard EUR. Ti izračuni omogočajo predhodni vpogled v obseg neposrednih prihrankov, ki so jih z izvrševanjem pravil o konkurenci ustvarili Komisija in 13 sodelujočih nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco¹²⁷.

Pomembni so tudi **posredni odvratilni učinki izvrševanja** ter njihovi pozitivni učinki na inovacije in kakovost. Posredne učinke je težje oceniti kot neposredne, vendar so verjetno pomembnejši od neposrednih prihrankov za stranke. Komisija je konec leta 2023 naročila raziskavo o odvratilnih učinkih izvrševanja pravil o konkurenci, da bi bolje razumela, kako jih podjetja upoštevajo pri svojih poslovnih odločitvah. Projekt se je nadaljeval leta 2024 in se bo zaključil v prvi polovici leta 2025.

5.2 Varstvo konkurence v spreminjajočem se svetu

GD za konkurenco je junija 2024 objavil poročilo služb Komisije Varstvo konkurence v spreminjajočem se svetu – podatki o razvoju konkurence v EU v zadnjih 25 letih¹²⁸. Leta 2024 sta bili organizirani tudi s tem povezana konferenca in strokovna delavnica. Poročilo služb Komisije temelji na prispevkih OECD, ugotovitvah konzorcija raziskovalcev in raziskavah, ki jih je opravil sam GD za konkurenco. Namen poročila je bil proučiti, kako in zakaj so se pogoji konkurence v EU razvili v zadnjih 20–25 letih, ter ugotoviti, kako in zakaj je učinkovita konkurenca pomembna za širše gospodarske rezultate (kot so cene, produktivnost, konkurenčnost in rast).

Raziskave, predstavljene v prvem delu tega poročila, kažejo, da so se v zadnjih 25 letih v povprečju in v številnih sektorjih v EU zgodile naslednje spremembe: (i) povečala se je koncentracija na ravni industrije in trga, (ii) povečali so se pribitki in dobički, zlasti na vrhu distribucijske verige, (iii) povečala se je vrzel med vodilnimi v industriji in sledilci, kar zadeva pribitke, dobičke in produktivnost, ter (iv) zmanjšala se je poslovna dinamika, merjena s kazalniki, kot so nestanovitnost tržnih deležev med vodilnimi podjetji ali stopnje vstopa na trg in izstopa s trga. Zdi se, da je pomembno gonilo razvoja, opaženega v zadnjih 25 letih, to, da lahko imajo v številnih sektorjih velika podjetja, ki so prva na trgu, največ koristi (dinamika „zmagovalec dobi največ“), predvsem zaradi dolgoročnih strukturnih gospodarskih premikov: (i) povečanja deleža naložb v lastniške rešitve IT in podatke ali druga neopredmetena sredstva (npr. raziskave in razvoj, patente in blagovne znamke), (ii) globalizacije ter (iii) pogostejših združitvev in prevzemov, čeprav slednjih morda v bolj omejenem obsegu. K tem trendom so morda prispevale tudi regulativne ovire za vstop in izstop.

Trendi in kombinacija dejavnikov, ki so k temu prispevali, se med posameznimi sektorji razlikujejo, vendar se zdi, da je intenzivnost konkurence v povprečju manjša, tržna moč podjetij z največjim pribitkom in porazdelitvijo dobička pa izrazitejša kot v preteklosti.

¹²⁷ Ocenjeni razpon ne zajema vseh nacionalnih organov EU, pristojnih za konkurenco, zato je treba znesek obravnavati kot grobo oceno. Poleg tega je treba omeniti, da je ta začetni izračun zajemal tri leta, v katerih je na izvrševanje verjetno vplivala pandemija COVID-19.

¹²⁸ Glej: <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/c03374f1-3833-11ef-b441-01aa75ed71a1>.

Dodatne raziskave, predstavljene v drugem delu poročila, potrjujejo in dopolnjujejo predhodne raziskave, da ima lahko učinkovita (ali šibka) konkurenca pomembne pozitivne (ali negativne) učinke, in sicer ne le na cene in s tem na kupno moč potrošnikov, temveč tudi na produktivnost in konkurenčnost podjetij EU ter s tem na splošno gospodarsko rast¹²⁹. Te rezultate potrjujejo študija, ki analizira razmerje med ceno in koncentracijo na trgu v šestih sektorjih, v katerih se cene med državami članicami znatno razlikujejo, raziskava izvoznih podjetij s sedežem v EU o pomenu učinkovite domače konkurence na enotnem trgu EU in študija o makroekonomskih učinkih učinkovite konkurence.

5.3 Vpliv politike državne pomoči na enotni trg

PDEU prepoveduje državno pomoč, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco, da se zaščitita pravičnost in pravilno delovanje enotnega trga. Nadzor nad državno pomočjo zagotavlja, da konkurenca med podjetji poteka na podlagi učinkovitosti in ne temelji na ravni državne podpore, ki jo prejme posamezno podjetje. Tako se je mogoče izogniti tekmovanjem za subvencije, pri katerih se daje prednost podjetjem, ki jih podpirajo države članice z „najglobljimi žepi“. Vendar je v nekaterih primerih za zaščito delovanja in pravičnosti gospodarstva morda potrebno posredovanje države. Zato PDEU državam članicam omogoča, da dodelijo državno pomoč v podporo nekaterim jasno opredeljenim ciljem politike. Državna pomoč se lahko dodeli, če je potrebna, sorazmerna in primerna za doseganje opredeljenih ciljev ter neupravičeno ne izkrivlja konkurence na enotnem trgu. Rezultat učinkovitega nadzora nad državno pomočjo je državna podpora, ki je bolj usmerjena, zakonita in učinkovita ter preprečuje prekomerna nadomestila. Tako nadzor nad državno pomočjo prispeva k čim večjemu izkoristku omejenih javnih sredstev.

Komisija za namene spremljanja učinka državne pomoči redno zbira podatke o tem, kako države članice izvajajo svoje ukrepe državne pomoči. To počne na več načinov, med katerimi so najpomembnejši:

(i) **statistični pregled državnih pomoči**, ki se objavi vsako leto in temelji na podatkih, ki so jih države članice¹³⁰ zbrale o dejanskih izdatkih (tj. izplačanih zneskih) v okviru vsakega odobrenega ukrepa pomoči, vključno z elementi pomoči, tj. prednostjo, dodeljeno s pomočjo¹³¹. Najnovejši podatki statističnega pregleda državnih pomoči zajemajo leto 2023;

(ii) **redne raziskave**, s katerimi se zbirajo informacije o javni pomoči, ki so jo države članice dodelile in izplačale med nedavnimi krizami (pandemija COVID-19 in ruska vojna agresija proti Ukrajini). Te raziskave so bile izvedene izjemoma, da bi se zajel učinek zelo velikih zneskov pomoči, odobrenih v odziv na rusko invazijo na Ukrajino, in podprli gospodarski sektorji, ki so ključni za prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo. V ta namen je Komisija zbrala informacije o državni pomoči, ki je bila dejansko dodeljena v skladu z odobrenimi kriznimi ukrepi, tj. o sredstvih,

¹²⁹ Za povzetek rezultatov glej priloženi delovni dokument služb Komisije, oddelek 7.3.

¹³⁰ Podatki v statističnem pregledu državnih pomoči temeljijo na letnem poročanju držav članic v skladu s členom 6(1) Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004. Države članice so še naprej odgovorne za predložene podatke.

¹³¹ Element pomoči je odvisen od oblike pomoči. Pri nepovratnih sredstvih prednost, prenesena na upravičenca, običajno ustreza proračunski porabi. Pri drugih instrumentih pomoči se lahko prednost za upravičenca in stroški za državo razlikujejo. V primeru jamstev se na primer upravičenec izogne tveganju, povezanemu s poroštvom, saj ga nosi država. Tovrstni državni prevzem tveganja se navadno plača z ustreznimi premijami. Če se država v celoti ali delno odpove taki premiji, je to element pomoči.

do katerih so bile družbe pravno upravičene v obdobju, ki ga je zajemala posamezna raziskava. Najnovejša raziskava zajema podporo, zagotovljeno do konca junija 2024.

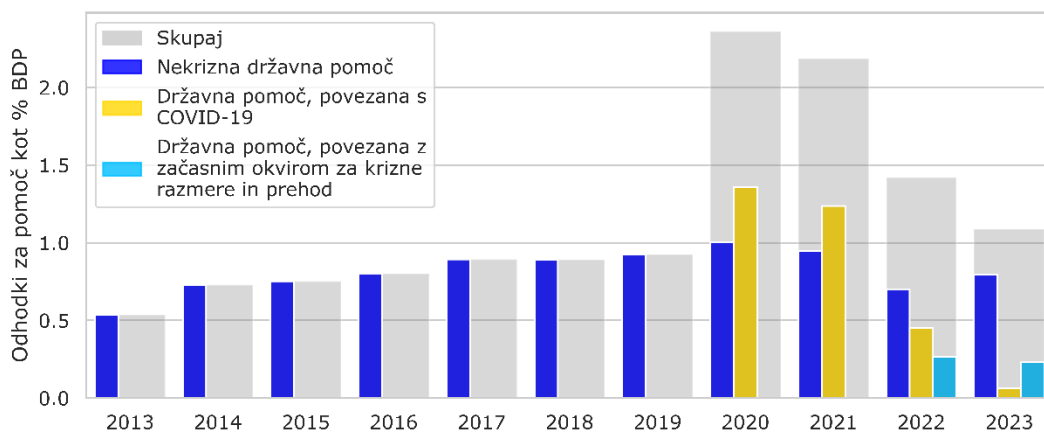
Izplačilo krizne in nekrizne državne pomoči v letu 2023

Podatki, obravnavani v nadaljevanju, se nanašajo izključno na izplačila v okviru podpornih ukrepov, ki se štejejo za državno pomoč. Države članice so lahko znatno podporo svojim gospodarstvom in gospodinjstvom dodelile na druge načine, ki se ne štejejo za državno pomoč.

Glede na najnovejša letna poročila, ki so jih predložile države članice (za leto 2023), so za podporo nekriznim in kriznim ukrepom izplačale 186,77 milijarde EUR (kar ustreza 1,09 % BDP EU).

Skupni odhodki so se v primerjavi s prejšnjimi leti znatno zmanjšali. Nominalno so se odhodki za leto 2023 v primerjavi z letoma 2020 in 2021 (tj. na vrhuncu krize zaradi COVID-19) skoraj prepolovili. Po prilagoditvi glede na inflacijo (v primerjavi z letno stopnjo inflacije v letu 2022) so se skupni odhodki za državno pomoč zmanjšali za približno 23 %.

Slika 1: Skupni odhodki za državno pomoč, elementi pomoči v odstotkih BDP, razčlenitev na državno pomoč, povezano s COVID-19, državno pomoč, povezano z začasnim okvirom za krizne ukrepe oziroma začasnim okvirom za krizne razmere in prehod¹³², ter ukrepe nekrizne državne pomoči

Zmanjšanje odhodkov, ugotovljeno v letih 2022 in 2023, je z znatnim zmanjšanjem **pomoči v zvezi s kriznimi ukrepi**¹³³ skladno iz naslednjih razlogov:

(i) odhodki za ukrepe v zvezi s COVID-19 so leta 2023 znašali 10,55 milijarde EUR, kar ustreza približno 0,06 % BDP EU in manj kot 6 % vseh odhodkov za državno pomoč. V primerjavi z odhodki za ukrepe v zvezi s COVID-19 leta 2022, ki so v cenah iz leta 2023 znašali 77,70 milijarde EUR, to pomeni 86-odstotno zmanjšanje. To zmanjšanje je bilo pričakovano zaradi

¹³² Za začasni okvir za krizne ukrepe oziroma začasni okvir za krizne razmere in prehod se uporablja tudi kratica TC(T)F.

¹³³ Leta 2022 je pomoč, povezana s COVID-19, predstavljala približno 0,45 % BDP EU, leta 2023 pa se je zmanjšala na 0,06 % BDP EU. Tudi odhodki za pomoč v odziv na motnje v gospodarstvu, ki jih je povzročila ruska vojna agresija proti Ukrajini, so se zmanjšali z 0,27 % BDP EU leta 2022 na 0,23 % BDP EU leta 2023.

postopnega opuščanja začasnega okvira ob izbruhu COVID-19, ki se je prenehal izvajati konec decembra 2023;

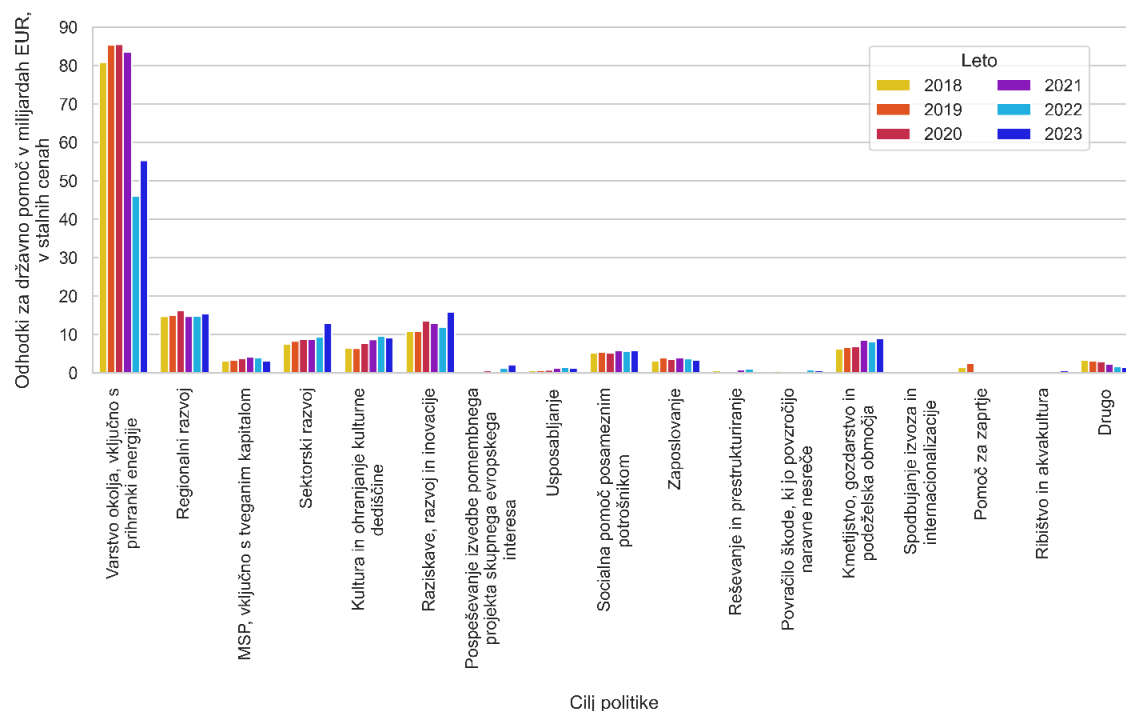
(ii) odhodki, sporočeni za krizne ukrepe, so večinoma temeljili na začasnem okviru za krizne ukrepe oziroma začasnem okviru za krizne razmere in prehod, vključno z njegovimi oddelki za podporo prehodu na podnebno nevtralno gospodarstvo. Ukrepi državne pomoči, ki so bili odobreni v okviru začasnega okvira za krizne razmere in prehod ali na podlagi načel iz zadevnega okvira, so se leta 2023 zmanjšali na 39,45 milijarde EUR. To znaša približno 0,23 % skupnega BDP EU in 21 % skupnih odhodkov za državno pomoč leta 2023. V primerjavi z odhodki za leto 2022 v višini 45,59 milijarde EUR v stalnih cenah so se skupni odhodki za pomoč leta 2023 zmanjšali za 13 %.

Državna pomoč za **nekrizne cilje** se je leta 2023 povečala na približno 136,78 milijarde EUR, kar je 14-odstotno povečanje v primerjavi z odhodki za leto 2022 v višini 119,98 milijarde EUR (v stalnih cenah). Nominalno se je skupni znesek, izplačan za nekrizno pomoč, v primerjavi z letom 2022 povečal v 19 državah članicah¹³⁴. Zdi se, da je povečanje nekrizne državne pomoči predvsem posledica povečanega izplačevanja pomoči za varstvo okolja (tudi za prihranke energije). Ta vrsta pomoči se je povečala s približno 45,99 milijarde EUR leta 2022 na 55,32 milijarde EUR leta 2023. Podobno so se odhodki za državno pomoč za raziskave, razvoj in inovacije povečali z 11,99 milijarde EUR leta 2022 na 15,95 milijarde EUR leta 2023. Nekrizna državna pomoč, izplačana za sektorski razvoj, se je povečala z 9,37 milijarde EUR leta 2022 na 13,02 milijarde EUR leta 2023. Nazadnje, državna pomoč, namenjena pomembnim projektom skupnega evropskega interesa, se je skoraj podvojila, in sicer z 1,25 milijarde EUR leta 2022 na 2,22 milijarde EUR leta 2023.

Znesek nekrizne pomoči za leto 2023 je kljub zvišanju še vedno precej nižji od odhodkov za nekrizne ukrepe, izračunanih na vrhuncu pandemije COVID-19. V stalnih cenah so ti odhodki leta 2020 znašali 157,46 milijarde EUR, leta 2021 pa 157,23 milijarde EUR. Poleg tega so odhodki za nekrizno pomoč za leto 2023 še vedno nižji od odhodkov pred krizo, ki so leta 2019 znašali 153,34 milijarde EUR, leta 2018 pa 145,43 milijarde EUR v stalnih cenah.

¹³⁴ Malta (+0,91 odstotne točke), Hrvaška (+0,47 odstotne točke), Grčija (+0,33 odstotne točke), Poljska (+0,32 odstotne točke), Litva (+0,27 odstotne točke), Slovenija (+0,22 odstotne točke), Luksemburg (+0,21 odstotne točke), Nemčija (+0,19 odstotne točke), Latvija (+0,16 odstotne točke), Italija (+0,13 odstotne točke), Danska (+0,12 odstotne točke), Španija, Slovaška in Avstrija (+0,09 odstotne točke), Finska (+0,08 odstotne točke), Irska (+0,07 odstotne točke), Francija in Ciper (+0,04 odstotne točke) ter Estonija (+0,02 odstotne točke). Raven nekrizne pomoči je Nizozemskem ostala stabilna, v sedmih drugih državah članicah pa se je zmanjšala: Portugalska (−0,44 odstotne točke), Češka (0,23 odstotne točke) in Bolgarija (−0,11 odstotne točke), Švedska (−0,09 odstotne točke), Belgija (−0,07 odstotne točke), Bolgarija (−0,04 odstotne točke) in Romunija (−0,02 odstotne točke).

Slika 2: Odhodki za državno pomoč brez krizne pomoči med letoma 2018 in 2023, elementi pomoči v milijardah EUR v stalnih cenah, razčlenitev po ciljih pomoči

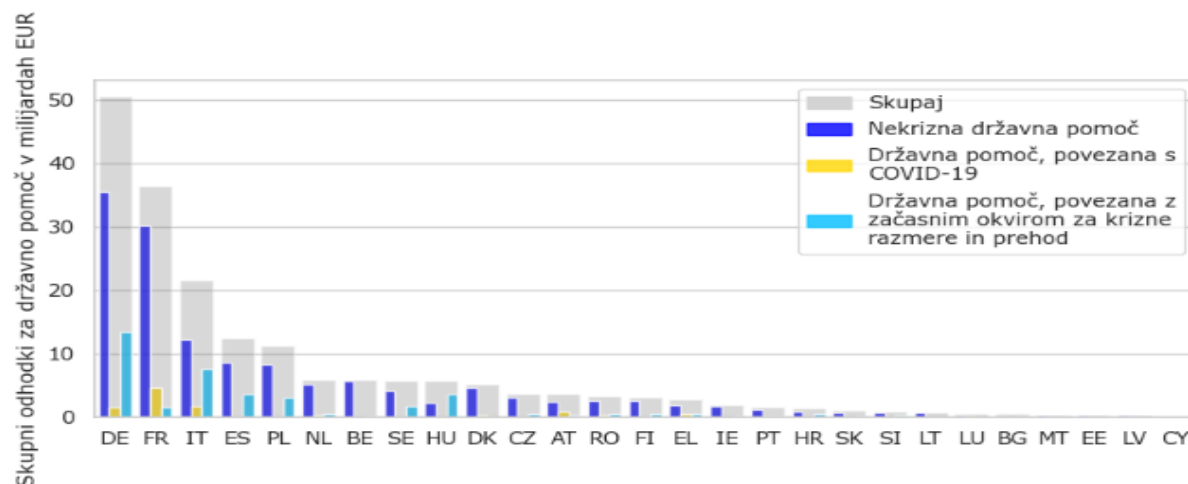

Glede na **porazdelitev odhodkov za krizno pomoč in nekrizno državno pomoč** med državami članicami kot delež nacionalnega BDP, obstaja znatna razpršenost porabe¹³⁵. Med nominalnimi zneski pomoči, ki jih izplačajo države članice, obstajajo precejšnje razlike, vendar je slika jasnejša pri primerjavi relativnih odhodkov za državno pomoč v primerjavi z BDP.

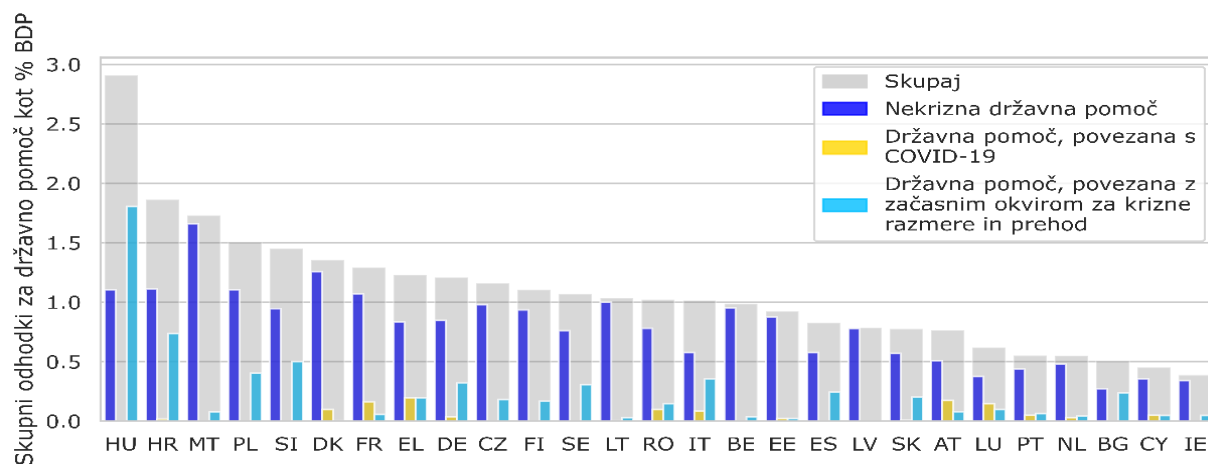
Nazadnje, zgoraj navedeni podatki se nanašajo izključno na izplačila v okviru podpornih ukrepov, ki se štejejo za državno pomoč. Države članice so svojim gospodarstvom in gospodinjstvom morda dodelile znatno podporo z drugimi ukrepi, ki niso bili državna pomoč.

¹³⁵ Madžarska je porabila največ sredstev glede na svoj BDP za leto 2023 (približno 2,91 %). Druga največja porabnica sredstev glede na BDP je bila Hrvaška (približno 1,86 %). Države članice z najmanjšimi odhodki v letu 2023 – Irska, Ciper in Bolgarija – so porabile od 0,39 % do 0,51 % svojega nacionalnega BDP. Več informacij je na voljo v statističnem pregledu državnih pomoči, objavljenem na spletnem mestu Komisije: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/scoreboard_en?prefLang=sl.

Slika 3: Skupni odhodki za državno pomoč po državah članicah v letu 2023, elementi pomoči v milijardah EUR, razčlenitev na ukrepe nekrizne državne pomoči, državno pomoč, povezano s COVID-19, in državno pomoč, povezano z začasnim okvirom za krizne ukrepe oziroma začasnim okvirom za krizne razmere in prehod

Slika 4: Skupni odhodki za državno pomoč po državah članicah, izraženi v % nacionalnega BDP za leto 2023, razčlenitev na ukrepe nekrizne državne pomoči, državno pomoč, povezano s COVID-19, in državno pomoč, povezano z začasnim okvirom za krizne ukrepe oziroma začasnim okvirom za krizne razmere in prehod

Državna pomoč za spodbujanje industrijskih inovacij in vodilne vloge na področju tehnologije

Država lahko ima pomembno vlogo pri spodbujanju konkurenčnosti v gospodarstvu, vendar številne vrste podpore ne vključujejo državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU. Ob tem pravila o državni

pomoči državam članicam ponujajo več možnosti za podpiranje dobro delujočega in pravičnega gospodarstva ter za odpravo nedelovanja trga. „Oddelki za prehod“ začasnega okvira za krizne razmere in prehod so namenjeni spodbujanju zelenega in digitalnega prehoda. Države članice lahko do 31. decembra 2025 odobrijo pomoč za spodbujanje prehoda na podnebno nevtravno gospodarstvo¹³⁶.

Skupni znesek pomoči za industrijo¹³⁷ – vključno s podporo na podlagi smernic o državni pomoči – je leta 2023 znašal 126,97 milijarde EUR, kar ustreza približno 0,74 % BDP EU. Od skupnega zneska pomoči za industrijo je bila v zadnjih desetih letih glavni cilj politike pomoč za varstvo okolja (tudi za prihranke energije). Leta 2023 je znašala 55,32 milijarde EUR, kar je 44 % skupne pomoči za industrijo, tj. približno 0,32 % skupnega BDP EU. Državna pomoč, izplačana v korist pomembnih projektov skupnega evropskega interesa, je leta 2023 znašala 2,22 milijarde EUR. Pomoč za naložbe, izplačana v skladu s smernicami o regionalni pomoči za podporo proizvodnji baterij, sestavnih delov baterij, sončnih panelov in električnih vozil, je leta 2023 znašala 138 milijonov EUR.

Po letu 2023 je po najnovejših podatkih, zbranih z raziskavo o pomoči, dodeljeni v okviru začasnega okvira za krizne razmere in prehod do konca junija 2024¹³⁸, 11 držav članic¹³⁹ začelo izvajati ukrepe iz „oddelkov za prehod“ zadevnega okvira: za ukrepe, odobrene v skladu z oddelki 2.5, 2.6 in 2.8 začasnega okvira za krizne razmere in prehod, je bilo dodeljenih približno 2,38 milijarde EUR¹⁴⁰.

Če se upošteva izključno pomoč, ki jo je posamezna država članica dodelila za spodbujanje prehoda na podnebno nevtravno gospodarstvo, izračunano kot odstotek nacionalnega BDP, je največ pomoči dodelila Portugalska, sledila pa ji je Slovaška.

¹³⁶ Pomoč se lahko dodeli za (i) pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov, shranjevanja in toplote iz obnovljivih virov, pomembnih za načrt REPowerEU (ukrepi iz oddelka 2.5), ter (ii) razogljičenje industrijskih proizvodnih procesov (ukrepi iz oddelka 2.6). Države članice lahko dodelijo pomoč tudi za pospešitev naložb v ključne sektorje za prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo, s čimer bi se omogočila naložbena podpora za proizvodnjo strateške opreme, zlasti baterij, sončnih panelov, vetrnih turbin, toplotnih črpalk, elektrolizatorjev ter opreme za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida, pa tudi za proizvodnjo ključnih sestavnih delov ter za proizvodnjo in recikliranje povezanih kritičnih surovin (ukrepi iz oddelka 2.8).

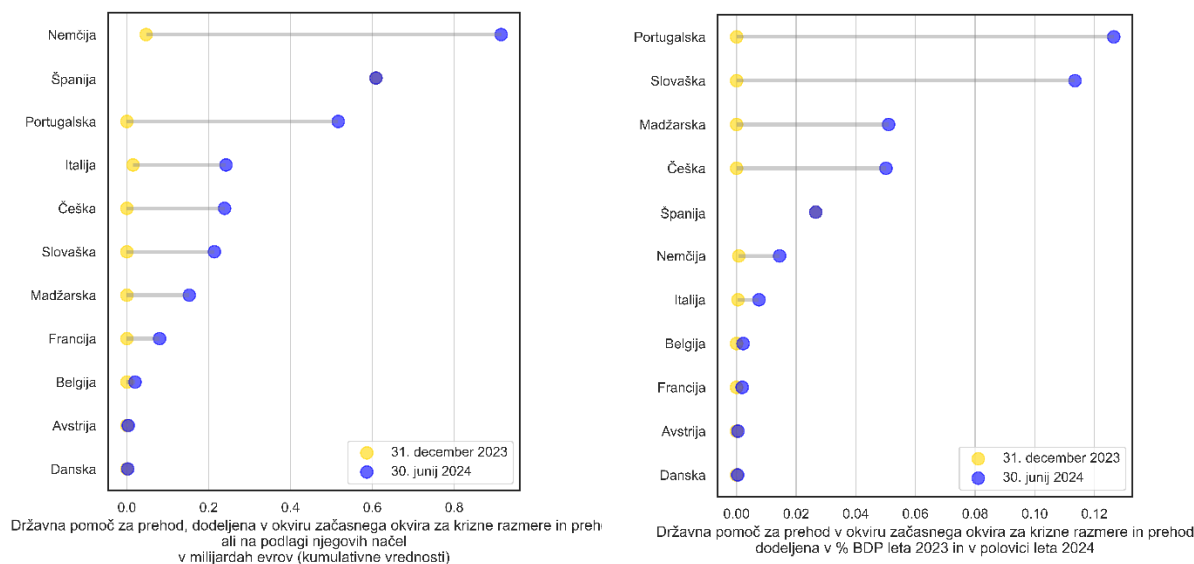
¹³⁷ Pomoč za industrijo se nanaša na odhodke za državno pomoč, v elementu pomoči, v letu 2023, kot so navedeni v letnih poročilih, razen državne pomoči, z naslednjimi cilji politike: „kultura“, „ohranjanje dediščine“ in „povračilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče“. Analiza izključuje tudi krizno pomoč, tj. odhodke za državno pomoč, zagotovljene v okviru krize zaradi COVID-19, in odhodke za državno pomoč v odziv na rusko vojno agresijo proti Ukrajini.

¹³⁸ Celovitejša predstavitev pomoči, dodeljene od marca 2022 do junija 2024 v skladu z začasnim okvirom za krizne razmere in prehod, je na voljo v biltenu Competition s poročilom o državni pomoči: [Poročila o politiki varstva konkurence – Evropska komisija](#).

¹³⁹ Portugalska, Slovaška, Madžarska, Hrvaška, Španija, Nemčija, Italija, Belgija, Francija, Avstrija in Danska.

¹⁴⁰ Od teh 2,38 milijarde EUR je bilo 150 milijonov EUR dodeljenih na podlagi oddelka 2.5 začasnega okvira za krizne razmere in prehod – Pomoč za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije, pomembnih za načrt REPowerEU; 240 milijonov EUR na podlagi oddelka 2.6 – Pomoč za razogljičenje industrijskih proizvodnih procesov z elektrifikacijo in/ali uporabo obnovljivega vodika in elektroliznega vodika, ki izpolnjuje določene pogoje, ter za ukrepe za energijsko učinkovitost, 1,99 milijarde EUR pa na podlagi oddelka 2.8 – Pomoč za pospešene naložbe v strateške sektorje pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo.

Slika 5: Državna pomoč za prehod, dodeljena v letih 2023 in 2024 (do 30. junija 2024) v okviru ukrepov iz začasnega okvira za krizne razmere in prehod (v absolutnih vrednostih in kot odstotek nacionalnega BDP)

6. Komunikacija in zagovorništvo podpirata politiko varstva konkurence

Komisija je leta 2024 nadaljevala dejavnosti zagovarjanja politike varstva konkurence in ozaveščanja na več ravneh, da bi podprla učinkovitost politike varstva konkurence EU, zlasti s sodelovanjem izvršne podpredsednice, pristojne za konkurenco, na dogodkih in tiskovnih konferencah. Višji vodstveni delavci GD za konkurenco so ob podpori predstavništev Komisije sodelovali tudi pri dejavnostih ozaveščanja v državah članicah. S temi dejavnostmi se dopolnjujejo pobude GD za konkurenco za zunanjo komunikacijo, kot so sporočila za javnost, poročila o politiki, glasila in družbeni mediji.

Komisija je leta 2024 nadaljevala serijo potujočih razprav o trgih za ljudi. Peta in zadnja razprava z naslovom „Zato potrebujemo politiko varstva konkurence“ je potekala maja 2024 v Aarhusu na Danskem. Poleg tega je GD za konkurenco nadaljeval serijo spletnih razprav z naslovom „Pogovorimo se o konkurenci“. V spletnih oddajah so strokovnjaki razpravljali o ključnih spremembah politike in izvrševanja na področju politike varstva konkurence¹⁴¹.

Pomembna prizadevanja na področju komuniciranja so bila izvedena tudi ob objavi poročila osebja GD za konkurenco z naslovom „Varstvo konkurence v spreminjajočem se svetu. Podatki o razvoju konkurence v EU v zadnjih 25 letih“ z uvodno konferenco 27. junija 2024¹⁴² in strokovno delavnico 15. oktobra 2024¹⁴³.

¹⁴¹ Glej: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/reaching-out/lets-talk-competition_sl.

¹⁴² Glej: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/reaching-out/protecting-competition-changing-world_sl.

¹⁴³ Glej: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/reaching-out/protecting-competition-changing-world-public-workshop_sl.

7. Odnosi z drugimi institucijami EU

Evropski parlament, Svet, Evropski ekonomsko-socialni odbor in Evropski odbor regij so ključni partnerji Komisije v okviru stalnih dialogov o politiki varstva konkurence. Izvršna podpredsednica Margrethe Vestager je leta 2024 v Evropskem parlamentu sodelovala v več izmenjavah mnenj ali strukturiranih dialogih, tudi z Odborom za ekonomske in monetarne zadeve, Odborom za notranji trg in varstvo potrošnikov, Pododborom za davčne zadeve ter Odborom za proračunski nadzor. Sodelovala je tudi v plenarnih razpravah o politiki varstva konkurence.

Izvršna podpredsednica Margrethe Vestager je leta 2024 v Svetu sodelovala pri izmenjavah mnenj in razpravah o vprašanih politike varstva konkurence ter konkurenčnosti, zelenem prehodu in orodjih državne pomoči v okviru ruske vojne agresije proti Ukrajini.

Komisija je neposredno sodelovala tudi z drugimi organi EU. Osebe GD za konkurenco je bilo na primer prisotno na sestankih, ki jih je sklical poročevalec, odgovoren za pripravo Mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o poročilu Komisije o politiki varstva konkurence za leto 2023, sprejetega oktobra 2024¹⁴⁴. GD za konkurenco je na takih sestankih redakcijske skupine in skupine, pristojne za politiko konkurence (za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo), svetoval in odgovarjal na vsebinska vprašanja.

8. Politika varstva konkurence v evropskem in svetovnem okviru

8.1 Spodbujanje evropske kulture na področju konkurence prek Evropske mreže za konkurenco

V EU nacionalni organi, pristojni za konkurenco, izvršujejo pravila o konkurenci v okviru svojih nacionalnih pristojnosti, Komisija pa se osredotoča na primere z razsežnostjo enotnega trga. Večstransko sodelovanje med nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco, in Komisijo, zlasti na področju protimonopolnih pravil, poteka prek Evropske mreže za konkurenco¹⁴⁵. Cilj je zagotoviti učinkovito in dosledno uporabo protimonopolnih pravil EU po vsej EU, zlasti pri preiskavah ravnanj, ki omejujejo konkurenco in bi lahko vplivala na trgovino med državami članicami EU. Skupno izvrševanje protimonopolnih pravil prek okvira Evropske mreže za konkurenco krepi ustreznost in verodostojnost politike varstva konkurence po vsej EU.

Komisija je leta 2024 še naprej zagotavljala učinkovito in dosledno uporabo členov 101 in 102 PDEU po vsej EU. Prvič, nacionalni organi, pristojni za konkurenco, obvestijo Komisijo o vsaki novi preiskavi v fazi prvega uradnega preiskovalnega dejanja. Drugič, nacionalni organi, pristojni za konkurenco, se pred sprejetjem nekaterih vrst sklepov posvetujejo s Komisijo. Leta 2024 je bilo v okviru mreže začeti 191 novih preiskav, nacionalni organi, pristojni za konkurenco, pa so Komisiji predložili 66 načrtovanih sklepov. Člani Evropske mreže za konkurenco se pogosto sestajajo, da bi

¹⁴⁴ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o poročilu Komisije o politiki varstva konkurence za leto 2023 (COM(2024) 115 final) z dne 21. oktobra 2024, <https://www.eesc.europa.eu/sl/our-work/opinions-information-reports/opinions/report-competition-policy-2023>.

¹⁴⁵ Obvestilo Komisije o sodelovanju v okviru mreže organov, pristojnih za konkurenco (UL C 101, 27.4.2004, str. 43, in UL C 374, 13.10.2016, str. 1).

razpravljali o zadevah, vprašanjih politike in strateško pomembnih zadevah. Leta 2024 je bilo organiziranih 37 sestankov Evropske mreže za konkurenco. Delovna skupina za digitalne preiskave in umetno inteligenco spodbuja združevanje podatkovnih znanstvenikov znotraj Evropske mreže za konkurenco. Združeni viri se uporabljajo za sodelovanje pri projektih skupnega interesa za nacionalne organe, pristojne za konkurenco, na primer pri odkrivanju prirejanja ponudb z analizo velikih naborov podatkov.

8.2 Pomoč državam članicam pri reformah z Instrumentom za tehnično podporo

Instrument za tehnično podporo je instrument Komisije za pomoč državam članicam pri oblikovanju in izvajanju reform¹⁴⁶. Podpora ne zahteva sofinanciranja s strani držav članic. Lahko je na primer v obliki strateškega in pravnega svetovanja, študij, usposabljanja in strokovnih obiskov na terenu. Zajema lahko katero koli fazo procesa reform. Instrument za tehnično podporo upravlja projektna skupina Komisije za reforme in naložbe (SG REFORM). V okviru Instrumenta za tehnično podporo so vsako leto opredeljeni vodilni projekti tehnične podpore, ki obravnavajo skupne potrebe držav članic in so v skladu s ključnimi prednostnimi nalogami EU.

GD COMP je v **ciklu za leto 2024** podprl financiranje naslednjih projektov:

boj proti dogovorjenemu oddajanju ponudb pri javnem naročanju – izboljšanje skladnosti in konkurence pri javnih naročilih¹⁴⁷: namen tega projekta, ki ga je zasnovala in organizirala OECD, je pomagati Avstriji, Bolgariji, Hrvaški, Cipru, Grčiji in Romuniji, da s serijo delavnic izboljšajo preprečevanje in odkrivanje dogovorjenega oddajanja ponudb. Poleg tega projekt spodbuja krepitev zmogljivosti, dobre prakse in sodelovanje med organi, pristojnimi za konkurenco, ter javnimi naročniki in drugimi javnimi organi;

študija o konkurenčnem trgu – digitalni sektor¹⁴⁸: cilj tega projekta je opredeliti morebitna vprašanja konkurence na digitalnih trgih na Poljskem, v Latviji in Litvi ter ustreznost sedanjih nacionalnih zakonodajnih okvirov in zakonodajnih okvirov EU za učinkovito reševanje takih vprašanj.

8.3 Mednarodni odnosi

Večstranski odnosi

Komisija je leta 2024 še naprej sodelovala pri mednarodnih forumih, povezanih s konkurenco, kot so Odbor OECD za konkurenco, Mednarodna mreža za konkurenco ter Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD).

Komisija je kot ena od sopedredujočih delovne skupine za združitve pri Mednarodni mreži za konkurenco prispevala k delu v zvezi s priporočenimi praksami za analizo združitvev, zlasti z

¹⁴⁶https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_sl.

¹⁴⁷<https://www.oecd.org/en/about/projects/fighting-bid-rigging-in-public-procurement-in-austria-bulgaria-croatia-cyprus-greece-and-romania.html>.

¹⁴⁸ <https://www.oecd.org/en/about/projects/oecd-competition-market-study-digital-sector-in-poland-latvia-and-lithuania.html>.

vodenjem dela v zvezi z revizijo poglavij o enostranskih in usklajenih učinkih pri horizontalnih združitvah. Poleg tega je soorganizirala delavnico Mednarodne mreže za konkurenco o združitvah, ki je potekala novembra 2024 na Tajvanu.

Komisija je sodelovala na več okroglih mizah OECD in prispevala k pripravi revidiranega priporočila OECD o združitvah – dokumenta s smernicami, ki zajema postopkovne vidike nadzora nad združitvami. Sodelovala je tudi pri pripravi revidirane različice dokumenta OECD, ki zajema vsebinske vidike nadzora nad združitvami.

Dvostranski odnosi

Komisija je leta 2024 nadaljevala pogajanja za sklenitev sporazumov o pravični trgovini z Indijo, Indonezijo, Filipini, Tajsko in ESA¹⁴⁹.

Komisija in organi ZDA, pristojni za konkurenco, so aprila 2024 organizirali četrto srečanje na visoki ravni v okviru skupnega dialoga o politiki varstva konkurence na področju tehnologije¹⁵⁰, da bi nadaljevali sodelovanje pri zagotavljanju in spodbujanju poštene konkurence v digitalnem gospodarstvu. Dialog je bil osredotočen na razvijajoče se poslovne strategije velikih tehnoloških podjetij, vključno z nedavnimi naložbami in partnerstvi med glavnimi ponudniki storitev v oblaku in ponudniki umetne inteligence, ter na njihove posledice za izvrševanje pravil o konkurenci.

Komisija je leta 2024 nadaljevala delo v zvezi z dvostranskim sodelovanjem z Združenim kraljestvom, kot je predvideno v sporazumu o trgovinskem sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom¹⁵¹ ter v sporazumu o izstopu¹⁵². Komisija in Združeno kraljestvo sta oktobra zaključila tehnične razprave o sporazumu o sodelovanju na področju konkurence¹⁵³. Prihodnji sporazum bi bil „dopolnilni sporazum“ k sporazumu o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom, ki predvideva možnost sklenitve ločenega sporazuma o sodelovanju na področju konkurence. Sporazum bi ne le Komisiji, ampak tudi nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco, ki izvršujejo konkurenčno pravo EU, omogočil sodelovanje z organom Združenega kraljestva, pristojnim za konkurenco.

Komisija je leta 2024 začela tudi pogajanja s Švico o osmih vprašanjih, pomembnih za dvostranske odnose med EU in Švico. Eno od obravnavanih vprašanj je državna pomoč.

Komisija je leta 2024 nadaljevala sodelovanje na področju politike varstva konkurence s korejsko komisijo za pravično trgovino in japonsko komisijo za pravično trgovino. Nadaljevala je tudi pogajanja s Kanado, da bi zagotovila skladnost določb o varstvu podatkov iz sporazuma o sodelovanju na področju konkurence med EU in Kanado s standardi iz mnenja Sodišča o sporazumu

¹⁴⁹ Pet vzhodnih in južnih držav: Komori, Madagaskar, Mavricij, Sejšeli in Zimbabve.

¹⁵⁰ Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_24_1952.

¹⁵¹ Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (UL L 444, 31.12.2020, str. 14).

¹⁵² Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL C 384I, 12.11.2019, str. 1).

¹⁵³ Glej: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_24_5468.

med EU in Kanado o evidenci podatkov o potnikih iz leta 2014¹⁵⁴. Poleg tega je Komisija leta 2024 sodelovala z več afriškimi nacionalnimi in regionalnimi organi, da bi spodbudila sodelovanje na področju konkurence¹⁵⁵.

Kar zadeva širitveno politiko EU, je glavni cilj Komisije na področju konkurence pomagati državam kandidatkam¹⁵⁶ in potencialnim državam kandidatkam¹⁵⁷ pri oblikovanju, vzdrževanju in razvoju zakonodajnih okvirov, podpirati dobro delujoče in operativno neodvisne organe, pristojne za konkurenco in državno pomoč, ter tem organom pomagati pri doseganju solidnih rezultatov pri izvrševanju. Komisija si prizadeva tudi za izvajanje podpornih mehanizmov za Ukrajino in Moldavijo, da bi pomagala pri pravnem, upravnem in tudi gospodarskem povezovanju teh držav z enotnim trgom EU.

¹⁵⁴ Mnenje Sodišča (veliki senat) z dne 26. julija 2017, Mnenje 1/15, *Osnutek sporazuma med Kanado in Evropsko unijo – Prenos podatkov iz evidence podatkov o letalskih potnikih iz Unije v Kanado*, ECLI:EU:C:2016:656.

¹⁵⁵ Glej: <https://africa.competitioncooperation.eu/>.

¹⁵⁶ Države, ki jim je Evropski svet podelil status držav kandidat na podlagi priporočila Evropske komisije, so: Albanija, Bosna in Hercegovina, Gruzija, Moldavija, Črna gora, Severna Makedonija, Srbija, Turčija in Ukrajina.

¹⁵⁷ Potencialna država kandidatka za članstvo v EU je Kosovo.

2024 NA KRATKO

